

**ÖĞRETMENLERİN MESLEK ALGISI VE BU
ALGININ OLUŞMASINA ETKİ EDEN
FAKTÖRLER**

**2022
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SOSYOLOJİ**

Yasemin SÖZCÜ İNCE

Prof. Dr. Sinan YILMAZ

**ÖĞRETMENLERİN MESLEK ALGISI VE BU ALGININ OLUŞMASINA ETKİ
EDEN FAKTÖRLER**

Yasemin SÖZCÜ İNCE

Prof. Dr.Sinan YILMAZ

T.C.

**Karabük Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Sosyoloji Anabilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

KARABÜK

Haziran 2022

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
DOĞRULUK BEYANI.....	3
ÖNSÖZ	4
ÖZ	5
ABSTRACT.....	6
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ	7
ARCHIVE RECORD INFORMATION	8
KISALTMALAR.....	9
ARAŞTIRMANIN KONUSU	10
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	10
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	10
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM	11
EVREN VE ÖRNEKLEM.....	11
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	12
1. TARİHSEL VE TOPLUMSAL AÇIDAN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ.....	13
1. 1. Öğretmen ve Öğretmenlik Kavramları.....	13
1. 2. Meslek Olarak Öğretmenliğin Ortaya Çıkışı	14
1. 2. 1. Göçebe Toplumlarda Öğretmenlik Mesleği	14
1. 2. 2. Yerleşik Toplumlarda Öğretmenlik Mesleği.....	14
1. 2. 3. Orta Çağda Öğretmenlik Mesleği.....	15
1. 2. 4. Yeniçağda ve Yakın Çağda Öğretmenlik Mesleği	16
1. 2. 4. 1. Avrupa'da Öğretmenlik Mesleği	16
1. 2. 4. 2. Osmanlı Devleti'nde Öğretmenlik Mesleği	16
1. 2. 5. Türkiye'de Öğretmenlik Mesleğinin Tarihsel Süreci.....	17
1. 3. Dijital Çağda Öğretmen Olmak	21
Dijital Kuşak Öncesi Kuşaklar	21
2. ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ-İDARECİ-VELİ İLİŞKİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEK ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	23
2.1. Veli Yaklaşımının Öğretmen-Öğrenci-Okul-Veli İlişkisine Etkisi.....	23
2.2. Yönetici Öğretmen İlişkisi	25

2.3. Öğretmen- Öğretmen İlişkisi.....	26
3. ARAŞTIRMA BULGULARI	28
3.1. Öğretmenlerin Mesleklerini Daha İyi Yapabilmek ve Öğrencilere Daha Faydalı Olabilmek İçin Yaptığı Çalışmalara Ait Bulgular	29
3.2. Öğretmenlerin Mesleği Benimsemeleri ile İlgili Bulgular.....	37
3.3. Öğretmen İdareci İlişkilerine Yönelik Bulgular	43
3.4. Öğretmenlerin Birbirleriyle Olan İlişkilerine Yönelik Bulgular.....	47
3.5. Öğretmenlerin Öğrencilerle İletişimine Yönelik Bulgular	52
3.6. Öğretmenlerin Meslekleriyle İlgili Saygınlık Algılarına İlişkin Bulgular	56
3.7. Öğretmenlik Meslek Algısına Yönelik Diğer Bulgular	60
SONUÇ.....	66
ÖNERİLER.....	74
KAYNAKÇA.....	75
TABLolar LİSTESİ.....	78
EKLER.....	80
ÖZGEÇMİŞ	83

TEZ ONAY SAYFASI

Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Yasemin SÖZCÜ İNCE'ye ait “**Öğretmenlerin Meslek Algısı ve Bu Algının Oluşmasına Etki Eden Faktörler**” adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul/ret edilmiştir. Yüksek Lisans olarak uygun olduğunu onaylarım.

Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı

İmzası

Başkan : Prof. Dr. Sinan YILMAZ (KBÜ)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Ozkan OZTURK (KBU)

Üye : Doç. Dr. Sinan ZAVALSIZ (SBÜ)

Savunma sınavı tarihi 14/06/2022

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Hasan SOLMAZ

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans/Doktora tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığı eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığı beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Yasemin SÖZCÜ İNCE

İmza :

ÖNSÖZ

Tezimin hazırlanma sürecinde desteğini esirgemeyen, yoğun iş temposu arasında değerli vakitlerini ayırarak çalışmam boyunca rehberlik eden, bu tezin ortaya çıkmasında çok büyük emeği olan tez danışmanın değerli hocam Sayın Prof. Dr. Sinan YILMAZ'a sonsuz şükranlarımı sunar, tez savunma jürisinde görev alan değerli hocalarıma ayrı ayrı teşekkür ederim.

Hem personeli hem öğrencisi olmaktan gurur duyduğum Karabük Üniversitesi ailemin, Yüksek Lisans eğitimim boyunca destekleriyle gelişimci vizyonunu tekrar gösteren tüm yönetici ve çalışanlarına teşekkür ederim.

Beni bu günlere getiren her zaman destekleriyle arkamda, sevgileriyle yanımda aileme teşekkür ederim.

Son olarak;

Mesleği olan öğretmenliğine sevgi ve saygısına şahit olduğum, tezimin konusu ve ortaya çıkışı için ilham aldığım, tez süresince desteğini her zaman yanımda hissettiren değerli eşim Mustafa İNCE'ye, ve bazen zamanından aldığım biricik oğluma teşekkür ederim.

Yasemin SÖZCÜ İNCE

ÖZ

Bu çalışma, öğretmenlerin meslek algılarını incelemeye yönelik nitel ve nicel veri setleri kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın birinci bölümünde eğitimin tarihsel süreci ele alınmıştır. Farklı dönemlerde ve farklı toplumlardaki eğitim sistemleri incelenmiştir. Türkiye’de özellikle Cumhuriyetin ilanından sonrası eğitim sistemindeki değişimler incelenmiştir. Konuyla ilgili farklı görüşlerden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin meslek algısının oluşmasıyla ilgili teorik bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde öğretmenin mesleğini icra ederken ilişki içinde olduğu öğrenci, öğretmen (meslektaş), idareci ve veli ile oluşan ilişki ağları incelenmiştir. Öğretmenlerin meslek algısını ölçmek üzere araştırmacı ve danışmanı tarafından orijinal bir ölçek oluşturulmuştur. Oluşturulan bu ölçek internet üzerinden katılımcılara ulaştırılarak sonuçları spss programında değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları frekans tabloları ve ki-kare analizleri sonucu değişkenler arasındaki ilişki incelenmiş ve sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik, Meslek, Algı, Karabük.

ABSTRACT

This study was created by using qualitative and quantitative data sets to examine teachers' perceptions of their profession. In the first part of the research, the historical process of education is discussed. Education systems in different periods and in different societies have been examined. The changes in the education system in Turkey, especially after the proclamation of the Republic, were examined. Different views on the subject have been used. Theoretical information about the formation of teachers' perception of profession is given. In the second part, the relationship networks formed with students, teachers (colleagues), administrators and parents, with whom the teacher is in contact while performing his profession, were examined. An original scale was created by the researcher and his supervisor to measure the perception of the profession of teachers. This created scale was delivered to the participants over the internet and the results were evaluated in the SPSS program. As a result of the frequency tables and chi-square analyzes of the research results, the relationship between the variables was examined and the results were presented in tables.

Keywords: Teaching, Profession, Perception, Karabuk.

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Öğretmenlerin Meslek Algısı ve Bu Algının Oluşmasına Etki Eden Faktörler
Tezin Yazarı	Yasemin SÖZCÜ İNCE
Tezin Danışmanı	Prof. Dr. Sinan YILMAZ
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	14/06/2022
Tezin Alanı	Sosyoloji
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	83
Anahtar Kelimeler	Öğretmenlik, Meslek Algısı, Karabük

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Teachers' Perception of the Profession and Factors Affecting the Formation of this Perception
Author of the Thesis	Yasemin SÖZCÜ İNCE
Advisor of the Thesis	Prof. Dr. Sinan YILMAZ
Status of the Thesis	Master Degree
Date of the Thesis	14/06/2022
Field of the Thesis	Sociology of Department
Place of the Thesis	KBU/LEE
Total Page Number	83
Keywords	Teaching, Profession, Perception, Karabuk.

KISALTMALAR

KBÜ: Karabük Üniversitesi

SBÜ: Sağlık Bilimleri Üniversitesi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SS: Standart Sapma

H: Hipotez

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Bu çalışmanın konusu; öğretmenlerin meslek algısı ve bu algının oluşmasına etki eden faktörler olarak belirlenmiştir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Öğretmenlik mesleği, tarihi insanlık tarihi kadar eski olan ender mesleklerdendir. Sürekli değişerek dönüşerek günümüze gelmiştir. Malzemesi ve muhatabı insan olan bu meslek, her yeni insanla yeniden şekillenmekte ilişki ağları da ona göre oluşmaktadır. Başka mesleklerde ortaya çıkan ürün alıcı ve satıcı arasında sınırlı kalacak kadar kişiyi etkilerken, öğretmenlik mesleğinin ürünleri tüm insanlığı ilgilendirmektedir. Bu görüşten hareketle öğretmenliğe verilen önem ve öğretmenlerin kendilerine, mesleklerine ve öğrencilerine verdikleri değer araştırılmak istenmiştir. Bu araştırma yapılırken geçmişe dönük sorulara sorularak mesleki deformasyon olup olmadığı anlaşılmasına çalışılmıştır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Karabük ili ve ilçelerinde kamuya bağlı okullarda çalışan öğretmenlerin meslek algısı ve bu algıya etki eden faktörleri ölçmek üzere Karabük İl Milli Eğitim Müdürlüğünden resmi izin alınarak çalışma başlatılmıştır. Araştırma nicel bir araştırma olup anket tekniği ile veriler toplanmıştır. Mart 2021 tarihinde, çalışmaya katılmaya gönüllü olan 380 öğretmen ile “Öğretmenlerin Meslek Algısı ve Bu Algının Oluşmasına Etki Eden Faktörler Anket Formu” kullanılarak elde edilmiştir. Anket, danışman ve öğrenci tarafından oluşturulmuştur. Karabük ilinde 4 bin civarı çalışan öğretmen olduğu tespit edildikten sonra %95 güvenilirlik düzeyi %5 hata payı dikkate alınarak araştırmayı gerçekleştirmek için gerekli olan örneklem sayısı 350 kişi olduğu tespit edilmiş ve araştırma sonucunda 387 kişinin katılımıyla veriler toplanmıştır. Tesadüfi örneklem yöntemi ile araştırmacı tarafından önceden belirlenen okullarda çalışan öğretmenlere anketler internet üzerinden iletilmiştir, sonuçlar yine internet üzerinden toplanmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak kullanılan anket katılımcıların demografik özelliklerin tespitine yönelik sorulan 4 (dört), meslek algılarını ölçmeye yönelik sorulan 22 (yirmi iki) olmak üzere toplam 26 (yirmi altı) sorudan oluşmaktadır. Anketi cevaplayan katılımcılardan sorulan sorulara ne ölçüde

katıldığını 5 cevap şikkından kendilerine en uygun şikkı işaretlemeleri yoluyla belirtmeleri istenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen verilen, SPSS istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çerçevede öncelikle araştırmada kullanılan ölçeklerin yapısal geçerlilik ve güvenilirlikleri analiz edilmiştir (Christensen vd., 2015, s. 154).

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM

Hipotez, araştırma problemi çerçevesinde ve problemin varlığını desteklemek için geçici olarak öne sürülen önermeler olarak tanımlanmaktadır. Bu süreçte bilgiler araştırmacı tarafından toplanarak ve analiz edilerek öne sürülen hipotezlerin doğruluğu ortaya konulmaya çalışılır. Böylece araştırma problemini destekleyen veya desteklemeyen hipotez kanıtlanmaya çalışılmaktadır (L. Erdem, 2007, s. 47).

Bu kapsamda araştırmada öngörülen hipotezler aşağıda sunulmuştur;

- **H1.** Öğretmenler imkân olsa başka bir meslek yapmayı tercih ederler.
- **H2.** Öğretmenler yeterince saygı görmediklerini düşünmektedirler.
- **H3.** Öğretmenlerle idare arasında yönetsel sorunları vardır.
- **H4.** Öğretmenler kendi arasında yeterli derecede dayanışma içinde değildirler.
- **H5.** Velilerle en yakın temas halinde olanlar ilköğretim öğretmenleridir.
- **H6.** Kadın öğretmen daha çok yorulup yıpranmaktadırlar.
- **H7.** Öğretmenler kuşak farkı nedeniyle öğrencilerle iletişim kurmakta zorlanmaktadırlar.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Çalışmanın ana kütesini Karabük İlindeki kamu okullarında görev yapmakta olan 3800 öğretmen oluşturmakta olup, örneklem seçiminde orantılı tahmin yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya katılmaya gönüllü olan 380 öğretmen dahil edilmiştir. Pandemi (Covid-19 Salgını) şartları sebebiyle eğitim uzaktan devam ettiğinden ve öğretmenler evlerinden çalıştığından anket online olarak dağıtılmıştır. Online olarak

doldurulan anketler analiz için incelendiğinde hepsinin analiz için uygun olduğu görülmüştür.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

Araştırma salgın (Covid-19 Salgını), zaman ve maliyet kısıtlarından dolayı Karabük ili kamu okullarında çalışan öğretmenlerle sınırlandırılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar veri toplama aracındaki ifadelerle sınırlıdır. Bu nedenle, araştırmaya katılan kişilerin doğru ve samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1. TARİHSEL VE TOPLUMSAL AÇIDAN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ

1.1. Öğretmen ve Öğretmenlik Kavramları

Öğretmen, öğretme işini meslek haline getirmiş kişidir. Öğretme de öğrenmeyi sağlama ve bu yolculukta rehber olma faaliyetidir (Ertürk, 1975, s. 83). Öğretim, öğrenme gerçekleşirken kişide beklenen davranışların gelişmesi için izlenen süreçlerin tümüdür (Varış, 1994, s. 13). Dolayısıyla öğretmen kişide istendik davranışların oluşmasını sağlamak amacıyla onu yönlendiren, ona rehberlik eden kişidir. Öğretmen öğrencileriyle sürekli etkileşim halinde olan, onlara rehberlik ederken hedeflere ulaşmaları için eğitim programlarını uygulayan kalıcı öğrenmelerin sağlanması için çok çeşitli yöntem ve teknikleri kullanan, bu süreçte öğrencilerin etkin katılımlarını sağlamak gerekli araç-gereci hazırlayan, uyguladığı tüm bu faaliyetleri takip eden ve sonuçlarını değerlendiren kişidir (Yaşar, 2018, s. 181). Günümüzde öğretmen, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlilikleri kazanabilmek için ilgili alanda yükseköğrenimi bitirip diplomasıyla öğretmenlik yapma hakkını elde etmiş bireydir (Kara, 2012, s. 221). Eğitim sisteminin başarılı olabilmesi ise donanımlı öğretmenlerin varlığıyla mümkündür. Topçu'nun ifade ettiği üzere öğretmen meselesi eğitim davasının ana meselesidir. Eğitimi yapacak olan da değerlendirilmezse yıkacak olan da öğretmendir (Topçu, 2015, s. 81). Eğitim sisteminin üç ögesi olarak öğrenci, öğretmen ve eğitim programı kabul edilir. Eğitim sistemini yönlendiren ve uygulayanın en önemli olgu bu üç ögedir. Bunlar arasında öğrenci ve eğitim programlarını etkileme gücü daha fazla olan öğretmendir (Sünbül, 2001, s. 224).

Eğitim sisteminin öğretmenlerden beklentilerini, öğrencilere kazandırılmak istenen nitelikler belirlemektedir. Burada karşımıza şu soru çıkar: Eğitim sistemi ile nasıl bir insan yetiştirmek istiyoruz? Bilgileri ezberleyen mi, yoksa bilgiye ulaşma yolunu bilen, öğrendikleriyle düşünüp yorumlayabilen ve yeniden bilgi üretebilen birey mi? Bu soruların cevabı sistemin öğretmenden beklentisini ortaya koyacaktır. Her alanda olduğu gibi eğitim alanında da hızlı gelişme ve değişimler yaşanmaktadır, bilgiye ulaşmak hiç olmadığı kadar kolay hale gelmiştir. Öğretmene ihtiyaç duymaksızın, okuma yazma bilen herkes yazılı ve görsel araçlar ile bilgiyi kolayca elde edebilmektedir. Burada önemli olan ise bilginin nerede ve nasıl kullanıldığı,

yorumlanacağı ne gibi yeni fikir ve projelere zemin hazırlayacağıdır. Bu noktada öğretene devreye girmektedir. Ondan beklenen rehberlik görevi burada başlamaktadır ki yeni eğitim anlayışı da bunu öngörmektedir (Yürük, 2011, s. 54-60).

Yeni sistem anlayışına göre eğitimde öğretene merkezli değil, öğrenene merkezli bir yaklaşımı benimsenmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Öğretene, üretilmiş bilgileri aktarıp ezberletene kişi değil, öğrencileri bilgiyle buluşturduktan sonraki üst düzey zihinsel becerilere yönelten, öğrencilerin bilgi ve hayatla bağ kurmasına yardımcı olarak ufuklar kazandıran rehber durumundadır (Kiriş, 2018, s. 113-114).

1. 2. Meslek Olarak Öğretmenliğin Ortaya Çıkışı

Öğrenmeye rehberlik eden öğretmenliğin ortaya çıkışı insanlık tarihiyle aynı zamana denk gelmektedir. Dünyanın en eski mesleklerinden olan öğretmenlik başladığı günden bugüne önemli gelişmeler yaşamıştır. Günümüzde bilimsel, akademik ve uzmanlık alanlarının daha yoğun vurgulandığı öğretmenliğin bu hali alması uzun bir süreç içinde gerçekleşmiştir (Güneş, 2020, s. 19).

1. 2. 1. Göçebe Toplumlarda Öğretmenlik Mesleği

Göçebe toplumların eğitimine bakıldığında sistemli bir örgün öğretimden söz etmek mümkün değildir. Bilgi ve beceriler toplumsal çevreden yaşantı yoluyla öğrenilmektedir. Bu sistemde model alma ve bizzat yaparak, yaşayarak öğrenme vardır. Kurumsal olarak okul ve öğretmen yoktur ama eğitim vardır. Buradan hareketle doğal ve toplumsal çevre için okul, her yetişkin kadın ve erkek için de öğretmen denilebilmektedir (Sönmez, 2011, s. 28).

1. 2. 2. Yerleşik Toplumlarda Öğretmenlik Mesleği

Yerleşik hayata geçilmesiyle bilgi, beceri ve duygular zenginleşmiştir. Yaşamdan öğrenmek yetersiz kalmış, iş bölümü ve boş zaman kavramlarının da ortaya çıkmasıyla kurumsal eğitim başlamıştır. Öğretene yetiştirilmeye de bu dönemde başlanmıştır (Sönmez, 2011, s. 29). Bilinen ilk yerleşik toplum Sümerlerdir (MÖ 4000-2000). Sümerlerin yazıyı icat eden ve kullanan ilk toplum olduğu da bilinmektedir. Birçok bilimin kullanıldığı düşünülerek bu toplumda doğal netice olarak okul ve öğretmenin varlığından bahsetmek doğru olacaktır. Saraya bağlı okullarda zengin ailelerin erkek çocukları, çocukluktan ergenliğe kadar eğitim görür diploma zamanı tüm öğretmenlerin huzurunda sınava tabi tutulurlardı (Sönmez, 2011, s. 29-30).

Sümerler dışında diğer yerleşik toplum olarak bilinen Mısır, Eski Yahudi, İran, Çin, Hint ve Grek toplumlarında da okul, öğretmen ve eğitimin varlığından söz etmek mümkündür (Kiriş, 2018, s. 20).

1. 2. 3. Orta Çağda Öğretmenlik Mesleği

Eğitimin temelleri toplumdan topluma farklılık göstermiştir. Bunun en somut örneği Grek ve Roma eğitimlerinde temelde insan varken, Orta çağ Avrupa'sının eğitim sisteminin temelinde kilise yani Hristiyanlık olmuştur. Okullar kiliseye bağlanırken yönetici ve öğretmenler de papazlardan oluşmuştur. Tanrı ve kilise adına görev yaptıkları dayatılan papazlara saygı mecbur tutulmuş, itiraza ise ceza zorunlu kılınmıştır. Öğrenciler için dayak ve aforoz etkili bir eğitim aracı olarak kullanılmıştır (Sönmez, 2011, s. 35-36).

İslam dünyasında eğitimin nihai amacı Kuran'ın buyruklarını insanlara öğretmek; erdemli, dürüst, adil, hoşgörülü, inançlı, çalışkan bireyler yetiştirmektir. Farabi, İbn-i Sina, Gazali, İbn-i Rüşd gibi düşünürlerin eğitim üzerine etkili oldukları İslam Rönesans'ı olarak isimlendirilen dönem 8. yüzyıldan 11. yüzyıla kadar sürmüştür (Sönmez, 2011, s. 37). Bu dönemde İslam dünyasındaki eğitimin Avrupa'dan ileri seviyede olduğu bilinmektedir (Kayaoğlu, 1994, s. 91-98).

Abbasiler zamanında kurulan Beytü'l-Hikme tarafından çeviri faaliyetleri başlamış eski kültür miraslarının İslam dünyasına ulaşması sağlanmıştır (Demirci, 2017, s. 457-472). Bu dönem eğitim kurumları; kütüphaneler, camiler ve medreselerdir. Medreseler içinde en önemlileri Nizamiye (Bağdat), Sevilla ve Granada (İspanya), İskenderiye (Mısır) dir. Bu medreseler buldukları dönemde dünyanın bilim, sanat ve felsefe merkezi olma özelliğini taşımış eğitim kurumlarıdır (Sönmez, 2011, s. 38).

İslam inancında eğitim, Allah'ın kâinatı yaratmasıyla başlayan ve devam eden bir oluşumdur. Bu bakışla mutlak anlamda ilk eğitimi veren de yaratan Allah'tır (Aydın, 2018, s. 32-33).

Allah'ın Rab isminin manası; bir şeyi yetkinlik noktasına varıncaya kadar kademe kademe inşa edip geliştirmektir (Topaloğlu, 2007, s. 34). Terbiye kelimesi de aynı köktendir. İslam toplumunda peygamberler, anne, baba ve alimler her biri birer öğretmen sayılmıştır. Bundan dolayıdır ki öğretmenlik peygamberlik mesleği olarak

görülmüştür. Alimlerin peygamberlerin varisi olduğu Hz. Peygamber tarafından ifade edilmiştir. İslamiyet'in ilk dönemlerinde çocukları öğretmenler için muallim veya müeddib kavramları kullanılmıştır. Muallimler küttab öğretmenler olarak görev yaparken müeddibler ise devlet adamları ve varlıklı kişilerin çocuklarını eğitmiştir (Çelik, 2001, s. 111). İslami ilimlerde ihtisaslaşma başladıkça derslere göre öğretmenlerin aldığı unvanlarda farklılaşmıştır. Fıkıh, tefsir gibi ilimleri öğretenler için müderris, hadis hocaları için hankâh, zaviyelerde ders veren mutasavvıflar için şeyh kullanılmıştır (Gözütok, 2019, s. 116-117).

1. 2. 4. Yeniçağda ve Yakın Çağda Öğretmenlik Mesleği

1. 2. 4. 1. Avrupa'da Öğretmenlik Mesleği

Avrupa'da ortaya çıkan Rönesans ve Reform hareketlerinin neticesinde Aydınlanma Dönemi, Fransız İhtilali ve Sanayi Devriminin etkisiyle eğitim anlayışı pozitif bilimlere yönelmiştir. Okullar yaygınlaşmış, kurumsallaşmış ve laik bir anlayış hâkim olmuştur. Yeni anlayış öğretmen bakışını da değiştirmiştir, din adamından öğretmen yerine, öğretmen olmak için eğitim görmüş kişiler bu göreve getirilmiştir (Sağlam, 2018, s. 202).

Birçok Avrupa ülkesinde öğretmen yetiştiren okullar açılmıştır. Aydınlanma çağında insan ve akıl merkeze alınmış, bilim ön planda tutulmuştur. Fransız devriminden sonra okullar kiliseden alınarak devlete bağlanmış, üniversiteler özgün düşünce merkezleri haline gelmiştir. Öğretmenliğin meslek haline gelmesiyle, öğretmen yetiştirmek için modeller geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Öğretmenlerin eğitim düzeyleri yükselirken, yasalarla desteklenen meslek niteliği kazanmıştır. (Sönmez, 2011, s. 38-39).

1. 2. 4. 2. Osmanlı Devleti'nde Öğretmenlik Mesleği

Osmanlı Devleti yükselme döneminde güçlü medrese sistemi ve yetkin müderrisler mevcutken ilerleyen yüzyıllarda eğitim anlayışında bozulmalar başlamıştır. 16. yüzyılın ortalarından itibaren medreseler hedefinden uzaklaşmaya başlamıştır. Pozitif bilimlere gösterilen ilgi azalmıştır (Kılıç-Yıldırım, 2018, s. 603-627).

Müderris olma sistemi mülazamat usulüne göre yapılırken adaylar matlab adlı deftere kaydedilir, sıralarının gelmesini beklerlerdi. Aynı şartlarda olup eşit sıralara

denk gelen adaylar olursa sınava tabi tutularak atama yapılırdı. Sonralarda bu sistem bozularak usule aykırı atamalar yapılmıştır (Uzunçarşılı, 2014, s. 55-75).

Müderrisler uzmanlıktan uzaklaşmış, beşik ulemalığı ile babadan oğula geçen bir meslek halini almıştır. Devlet medreseleri eski haline getirmek için düzenleme ve çalışma yapmışsa da başarılı olamamıştır (Akyüz, 2006, s. 21-23).

Bu dönemde eğitim genelde ezbere dayalı gelişmiş, öğretmen ve konu merkezli olmuştur. Araştırma inceleme gibi etkinliklere yok denecek kadar az yer verilmiştir. Tanzimat ile başlayan çağdaşlaşma sürecinde ilk basamak mahalle mektep ve medreseler dışında daha sistemli ve laik eğitim veren ilk ve ortaöğretim okullar açılmış ve bu okulların öğretmen ihtiyacı için de öğretmen okulları kurulmuştur. İlk öğretmen okulu olan Dârülmualim, 1848 yılında açılmasıyla öğretmenlik uzmanlık gerektiren bir meslek olarak tanımlanmış ve öğretmen yetiştirme okulları yaygınlaşmıştır (Sönmez, 2011, s. 42).

1. 2. 5. Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğinin Tarihsel Süreci

Avrupa ülkelerindekine benzer öğretmen eğitimi çalışmaları Tanzimat Dönemi ile başlamıştır (Sağlam, 2018, s. 207). Günümüz öğretmen yetiştirme kurumlarının başlangıç noktası ve ilk örneği sayılan Dârülmualim, 16 Mart 1848 tarihinde Sultan Abdülmecit döneminde erkek öğretmen okulu olarak açılmıştır. Öğretmenlik mesleği açısından son derece önemli bir dönüm noktası olmuştur. Öğrencilerin sınavla alınıp öğrenim süresinin 3 yıl olduğu okulun ders programındaki ilk ders; “Usul-i ifade ve Talim” yani ders verme ve öğretim yöntemidir. Programdaki diğer dersler ise farsça, aritmetik, geometri, alan ölçümü, astronomi ve coğrafyadır (Akyüz, 2006, s. 28-33).

Dârülmualimin eğitim bilimlerinin öneminin farkına varılıp kurumsallaşma yolunda atılmış ilk önemli adımdır. Bu okulun ilk müdürü Ahmet Cevdet Efendi, öğretmenin gerekli ekonomik şartlara kavuşturulmasının gereğini vurgulayarak mesleğe girişte yalnızca dârülmualim mezunu olmanın geçerli olacağını ve bunun da başarı sırasına göre yapılacağını hükme bağlamıştır. Bütün bu kararlar öğretmenliğin saygınlık kazanması ve meslekleşmesi açısından önemli adımlardır (Akyüz, 2006, s. 53-54).

1848 yılında Dârülmualim-i Sıbyan Sultan Abdülaziz döneminde ilköğretim öğretmeni yetiştirmek üzere, 1870’de kız öğretmen okulu Dârülmualimât açılmıştır.

Bu okul ile kız rüştiyeleri ve kız sıbyan mekteplerine kadın öğretmen yetiştirerek kız öğrencilerin okullaşma oranının artması sağlanmıştır. İlerleyen yıllarda İstanbul dışında da bazı illerde kız ve erkek öğretmen okulları açılmıştır. Bu okulların ülke geneline yaygınlaştırılmamasıyla öğretmen ihtiyacı tam olarak karşılanamamış bu nedenle ilk ve ortaöğretim okulları yeterince açılmamıştır (Sağlam, 2018, s. 207).

Cumhuriyetin ilanından sonra Tevhid-i Tedrisat (öğretim birliği) Kanunu ile bütün okullar devlete bağlanmıştır. Öğretmen yetiştirme konusuna büyük önem verilmiştir. Öğretmen okulları, eğitim enstitüleri, köy enstitüleri, yüksek öğretmen okulları ve son olarak Eğitim Fakülteleri açılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretmenlerin mesleğe başladıktan sonra okullarda eğitime gitmeleri yeterli görülmüştür (Ertürk, 1975, s. 19). Bu eğitim öğretmenlerin ilköğretim okullarında stajyer öğretmen olarak çalışmaları şeklinde olmuştur (Özerbaş, 2016, s. 221).

Cumhuriyetin kurulduğu süreçte nitelikli insan kaynağı sınırlı, özellikle kadın nüfusun okuma yazma oranı oldukça düşüktür. Bu sebeple okuma yazma bilmeyen vatandaşlara okuma yazma öğretmek ve bunu gerçekleştirecek ilköğretim öğretmenleri yetiştirmek eğitimde öncelikli hedeflerden biri olmuştur (Erdem, 2015, s. 28).

1923-1981 yılları arasında okulöncesi eğitim alanına öğretmen yetiştiren kurumlar, Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu ile Kız Meslek Liseleri olmuştur. Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin eğitimi 1982-1992 yıllarına gelindiğinde ise Eğitim Yüksekokullarına,

1993 yılından günümüze kadar ise Eğitim Fakültelerine bağlı bölümlerde sürdürülmüştür (Sağlam, 2018, s. 207).

Cumhuriyet dönemi boyunca sınıf öğretmenlerinin eğitiminde farklı eğitim modelleri uygulanmıştır. 1923-1954 yılları arasında şehir ile kasaba ilköğretim için öğretmen yetiştiren “İlköğretim Okulları”nın yanısıra köy ilköğretim için ayrı öğretmen yetiştiren “Köy İlköğretim Okulları”, “Eğitmen Kursları” ve “Köy Enstitüleri” kurulmuştur. 1954 yılına gelindiğinde bu uygulamaya son verilerek 1974 yılına kadar sınıf öğretmenleri İlköğretim Okullarında, 1974 yılından itibaren Eğitim Enstitülerinde, 1982 yılından itibaren de üniversitelere bağlı Eğitim Yüksekokullarında öğrenim görmüşlerdir. 1992 yılından günümüze ise sınıf öğretmenliği eğitimi Eğitim Fakültelerinde verilmektedir (Sağlam, 2018, s. 1320-1327).

Cumhuriyetle birlikte yeniden yapılandırılan eğitim sisteminde ilköğretim basamağında 1. -5. Sınıflardaki dersler sınıf öğretmenleri tarafından, 6. -8. Sınıflar ve ortaöğretim basamağındaki 9. -12. Sınıflardaki dersler alan öğretmenlerince okutulmuştur. 2012-2013 öğretim yılından itibaren 12 yıllık zorunlu kademeli eğitim getirilerek 12 yıllık eğitim 3 kademeye ayrılmıştır. İlk kademe 4 yıl süren ilkokul, ikinci kademe 4 yıl süren ortaokul, üçüncü kademe de yine 4 yıl süren lise olarak düzenlenmiştir (Resmî Gazete, 30/03/2012).

Alan öğretmenlerinin eğitim görevini 1923-1982 yılları arasında Eğitim Enstitüleri ile Yüksek Öğretmen Okulları yürütürken, 1982 yılından sonra ise Eğitim Fakültelerine devredilmiştir (Sağlam, 2018, s. 211).

Tüm ülkelerde öğretmen yetiştirmenin amaçları ve öğretmenden beklentileri ülkelerin içinde bulunduğu şartlara göre şekillenmiştir. Buna örnek olarak 1980'li yıllardaki anlayışa göre öğretmen çocuğun gelişimini temele alan öğretme teorilerini ve öğretim yöntemlerini bilen sosyoloji ve psikoloji bilgisi olan, alanında ve öğretim yöntemlerinde yeterli donanıma sahip kişi olmalıdır. 1990'lı yıllara gelindiğinde reformlar yapılarak okulların geliştirilmesinde başarıya ulaşmak için öğretmen eğitiminin iyileştirilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Türkiye'de öğretmen yetiştiren okullar aynı bakanlığa bağlı olmasına rağmen birbirlerinden farklı öğrenim süreleri ile faaliyet göstermişlerdir. 1970'li yıllardan itibaren Avrupa ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkede öğretmen eğitiminde kapsamlı değişikliklere gidilmiştir.

Öğretmen eğitimi programlarının süresi uzatılarak, ortaöğretimden yüksek öğretim düzeyine çıkarılmış ve yükseköğretimde akademik alan içerisine alınmıştır. Türkiye'de 1974 yılından itibaren ortaöğretim düzeyinde olan sınıf öğretmenliği eğitimi yükseköğretim düzeyine çıkarılmış süresi de iki yıl olarak belirlenmiştir. İlköğretim alan öğretmenliğinin süresi 1978 yılında üç yıldan dört yıla çıkarılmıştır. 1982 yılına gelindiğinde öğretmen eğitimi veren kurumlar üniversiteye bağlanmış ve alan öğretmenliği için dört yıllık Eğitim Fakülteleri, sınıf öğretmenliği içinse iki yıllık Eğitim Yüksek Okulları kurulmuştur. 1989 yılında süreler eşitlenerek tüm öğretmenlik alanlarının eğitim süresi dört yıl olmuştur. 1992 yılında tüm öğretmen eğitimi programları Eğitim Fakültelerine bağlanmıştır. 1997 yılında öğretmen eğitimi ile ilgili

yapılan yeni düzenleme ile tüm programlardaki öğretmenlik meslek bilgisiyle okul içi uygulama etkinliklerinin ağırlığı arttırılmıştır. Bu yapılanmada ayrıca lise ve dengi okullardaki alan öğretmenliği eğitimi 5-5, 5 yılan çıkarılarak yüksek lisans düzeyine yükseltilmiştir (Sağlam, 2018, s. 215-216). 2009 yılında tezsiz yüksek lisans programı uygulamadan kaldırılmış, lisans eğitimi devam ederken pedagojik formasyon sertifikası programının uygulanmasına izin verilmiştir.

Yükseköğretim Genel Kurulu'nun 5 Nisan 2012 tarihli toplantısında alınan kararla Fen Edebiyat Fakültesi öğrenci ve mezunlarının aldığı pedagojik formasyon programı kaldırılmıştır. Bu karar ile ortaöğretim öğretmenlikleri Tezsiz Yüksek Lisans Programı yerine getirilen Pedagojik Formasyon Sertifika Programı iki sene olmadan kaldırılmıştır. 2012-2013 eğitim öğretim yılında Fen Edebiyat Fakültesi kazanan öğrenciler öğretmen olamayacaklardır. 2012-2013 yılından önce bu fakültelerden mezun olanlar pedagojik formasyon sertifika programı ile öğretmen olabileceklerdir. 18 Nisan 2013 tarihinde ise bu karardan geri dönülerek değişik fakültelerden mezun olanlar için (MEB Talim ve Terbiye Kurulunun 80 Nolu kararında yer alan programlar mahsus olmak üzere) pedagojik formasyon sertifika programının devam etmesine karar verilmiştir.

YÖK 2012-2013 yılında Eğitim Fakültelerinin ortaöğretimine öğretmen yetiştiren programlarına öğrenci alınmamasına karar vermiş ve bu karar uygulanmıştır. 2014-2015 eğitim öğretim yılında ise YÖK tarafından öğretmen yetiştirmede rekabet ve niteliğin arttırılması amacıyla Eğitim Fakültelerinin ortaöğretim alan öğretmenliği programlarına öğrenci alınmasına, öğretim süresinin 5 yıldan 4 yıla düşürülmesine ayrıca 2015-2016 öğretim yılından itibaren Eğitim Bilimleri Enstitüleri bünyesinde alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programlarına yeniden öğrenci alınmasına karar verilmiştir (Erdem, 2015, s. 27).

Pedagojik formasyonla ilgili olarak son olarak MEB'in 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde sertifikaya dayalı pedagojik formasyon uygulamasının kaldırılarak yerine lisansüstü düzeyde Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı açılacağı ifade edilmiştir (MEB 2023 Vizyonu. Son Erişim 22 Nisan 2021).

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı ile aday öğretmen yetiştirme sürecinde verilmesi planlanan bu programın mesleki gelişim çerçevesinde MEB'de öğretmenlik

hakkı kazanan adaylara uygulanacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda MEB Talim ve Terbiye Kurulunun 29 Haziran 2020 tarih ve 12 sayılı kararı ile yükseköğretim kurumları tarafından sertifika düzeyinde yürütülen pedagojik formasyon eğitiminin sonlandırılmasına karar verilmiştir.

1. 3. Dijital Çağda Öğretmen Olmak

18. Yüzyıl sonrasında endüstri devriminin sonucu olarak ortaya çıkan teknolojik gelişmeler neticesinde 21. yüzyıl 'Dijital Çağ' olarak adlandırılmıştır. Her alanda değişim yaşanırken insanların teknolojiyi kullandığı alanlara eğitim de dahil olmuştur. Değişimler karşısında eğitim de revizyon ve değişimlerle ilerlemiştir. Dijitalleşme ile eğitim arasındaki bağ gittikçe kuvvetlenmiştir. Son yüzyılda nesiller kuşaklara ayrılarak ele alınmıştır, nüfus bilimciler nesilleri 20-25 yıllık dilimler şeklinde ele almışlardır (Erkul, 2021). Günümüze doğru gelindiğinde teknolojinin etkisiyle nesiller hızlı değişmeye başlamıştır, 20-25 yıllık süre de geçerli olmaktan çıkmıştır. En son alfa nesli eklenerek nesil sayısı 6 olmuştur (Erdör, 2021).

Dijital Kuşak Öncesi Kuşaklar

Sessiz Kuşak, bu kuşak 1928-1945 yılları arasını kapsadığı için savaş kuşağı olarak da adlandırılmıştır. İkinci Dünya savaşını sebebiyle bu kuşak yokluk ve sıkıntılı bir dönemde yaşamıştır. Bugün yaşayan kuşaklar arasında en yaşlı olanı bu kuşaktır. Ülkemizde Cumhuriyetin ilk yıllarına tanıklık etmiş bu kuşak, kurallara ve otoriteye saygılı, sadık, çalışkan, kanaatkâr olarak nitelendirilmektedir. Sessiz kuşak olarak adlandırılmaları ise otoriteye olan saygılarından kaynaklanmaktadır (Pekçetaş, 2018 6/1).

Bebek Patlaması Kuşağı, 1946-1964 yılları arasında nüfus patlaması yaşanan döneme denk geldiği için bu ismi almıştır. İnsan hakları hareketleri, radyo, Türkiye'de ilk seçimler ilk ihtilaleler bu döneme denk gelmiştir. Bu kuşak mensupları çalışkanlığı ve idealist ve işkolikliğiyle tanımlanmışlardır. Aynı işte emekli olana kadar çalışmış, çalışmak için yaşamak felsefesiyle emekli olduktan sonra bile çalışmayı sürdüren yapıda olmuşlardır (Benlisoy, 2008, s. 31).

X Kuşağı, 1965-1979 yılları arasında doğanları kapsayan kuşaktır. Bugün iş hayatında olanların büyük çoğunluğunu bu kuşak oluşturmaktadır. Birçok yeni teknolojiye şahitlik etmiştir. Bilgisayar sistemlerine adapta olmaya çalışan bir nesil

olmuştur. Bu kuşağın yönetici olmasıyla bilgi ve iletişim teknolojileri daha fazla kullanılmaya başlanmıştır (Altın, 2010, s. 14).

Y Kuşağı, 1980-2000 yılları arasında doğanları kapsayan kuşaktır. Bu kuşak için dijital, dijital yerliler, Google kuşağı gibi isimlendirmeler kullanılmaktadır. İsimlendirmelerin dijitalleşmeyle ilintili olmasında da anlaşılacağı gibi bu kuşak, dijital teknolojinin yoğun olduğu bir döneme denk gelmektedir. Eğitimciler arasındaki en genç kuşak mensupları bu kuşaktadır. Sosyal medyayı etkin kullanan, görsek yetenekleri gelişmiş, özgürlük ve esnekliği sevmektedirler. Bu kuşak, bağımsız, bireyci ve uyumsuz olarak tanımlanıyor. Değişikliklere ve sürekli değişime açık, yüksek hayat standartlarına sahip, takım çalışmalarında lider olmak isteyen kişilerdir (Lower, 2008, s. 82).

Z Kuşağı, 2000-2010 yılları arasında doğanları kapsar ve internet kuşağı olarak da adlandırılmaktadır. Teknolojiyle geçirdikleri zaman açısından bireyselleşmeye ve yalnızlığa yatkın bir kuşaktır. Dışarda zaman geçirmekten çok uzaktan iletişimi tercih ettikleri, yalnız yaşamayı seçtikleri görülmektedir. Bilgiye erişimdeki kolaylıkları sayesinde daha kolay eğitilmektedirler (Harta, 2018, s. 969).

Alfa Kuşağı, 2010 yılından sonra doğanları kapsayan kuşaktır. Doğumlarından itibaren dijital dünyanın içinde olmalarından dolayı en fazla teknoloji odaklı nesil olarak nitelendirilmektedirler. Teknolojiyi kullanma becerisi en gelişmiş kuşaktır. Tanımadıkları için internet, mobil uygulama vb teknolojik araçların olmadığı bir dünyayı tasavvur edemedikleri düşünülmektedir. Teknolojiyi kişiselleştirmedeki başarılarına karşı sözlü ve sosyal ilişkilerde önceki nesillere göre daha az iletişim kurabilecekleri ifade edilmektedir (Güneş, 2020, s. 176).

2. ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ-İDARECİ-VELİ İLİŞKİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEK ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

2.1. Veli Yaklaşımının Öğretmen-Öğrenci-Okul-Veli İlişisine Etkisi

“Okuldaki eğitim etkinliklerini evde anne-babalar tarafından desteklenmediği sürece okul eğitiminde başarıya ulaşmak çok zordur” (Çelenk, 2003, s. 30)

Okul işlevi sebebiyle iletişim ve ilişkiler yumağıdır. Okulun bileşenleri olan yönetici, öğretmen, öğrenci, veli ve diğer görevliler sürekli etkileşim iletişim halindedir. Bu bileşenler hem formal hem informal olarak iletişim halindedir. Okulun amaçlarına ulaşabilmesi oluşturulan formal iletişim ağının sağlıklı olmasına bağlıdır. Okulun başarısını ailelerle kurduğu ilişkilerde önemli derecede etkilemektedir. Okul aile iletişiminin temel iki katkısından söz edilmektedir. Bunlardan ilki veliler ile okul arasında oluşan güven ortamıdır, bu da öğrencinin okul içindeki motivasyonunu artırmaktadır. Okul aile arasındaki ilişkinin diğer önemi ise velinin okul kültürünü tanımasına ve birlikte hareket edebilmesine olanak sağlamasıdır. Kendisini okul kültürüne dahil edebilen veli öğrenciyi de daha etkin yönlendirebilmektedir. Tüm bu birlik hali okul, veli ve öğrencinin birlikte öğrenen okul ortamını oluşturmasını sağlamaktadır (Yüzgeç, 2008, s. 99).

Okul faaliyetlerinin anlamlı olması, okul yönetimi, öğretmenler ve velilerin iş birliği yapmadaki uyumlarına bağlıdır. Çocuk kendisini çevreleyen ve üzerinde etkili olan tüm unsurların aynı fikir ve aynı açıda olması durumunda, eğitimi daha anlamlı bulacaktır. Bir okuldaki tüm öğrenciler farklı sosyal yapıdaki ailelere mensuptur. Bu durumun ailelerin okul – aile iş birliğini ne şekilde etkilediğini belirleyen araştırmalar yapılmaktadır. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki aileler okul süreçlerine katıldığında ailelerin sosyo-ekonomik, etnik, kültürel düzeyine bağlı olmaksızın öğrenciler çok daha başarılı olabilmektedir (Şişman, 2002, s. 193)

Eğitim ailede başladığı için eğitim açısından sorumluluğun büyük kısmı ailelere düşmektedir denilebilir. Veli çocuğun eğitilmesi yanında çocuğun okula devamlılığını ve bu devam ile iyi eğitim almasını sağlamaktadır. Çağdaş eğitim anlayışında velinin görevi salt okula göndermek değildir. Velinin okulla bütünleşmesi, okulun işleyişinden haberdar olup başarıya katkı sağlaması beklenir (Kuşcu, 2012, s. 22).

Okulla öğrenci arasında olumsuz bir durum oluştuğunda; sınıfı değişmesi gerektiğinde, öğretmeniyle ilgili problem yaşadığında, rehberlik servisinden, sosyal çalışmacıdan, psikiyatri servisinden destek alması gerekmesi gibi durumlarda öğrenci velisinin de durumdan haberdar edilmesi gerekmektedir. Veli ile sadece olumsuz şartlarda iletişim kurmak veliyi okula karşı soğutur. Veli çocuğuyla ilgili kötü bir şey duymak istemez, bu sebeple sadece olumsuz durumlarda değil olumlu durumlarda da veli ile iletişime geçilmelidir ki okula karşı olumlu duygular sağlanabilsin.

Öğretmenler velilerle iletişim kurduklarında farklılıklara hazır ve açık olmalıdırlar. Ailelerden eğitim ve sosyal seviyelerdeki farklılığın beklenen bir sonuç olduğunu bilmelidir. Her ailenin kendine özgü yanlarının olduğu da kabul edilmelidir (Broussard, 2003, s. 215).

Öğretmen ve veliler arasındaki olumlu iletişimle çocukları daha iyi tanıyıp, onların ihtiyaçlarının farkında olup onların gereksinimleriyle yakından ilgilenebilirler ve bu öğrencilerin gelişimine olumlu katkılar sağlayabilir. Öğretmen – aile arasındaki iletişimin çok iyi olması, öğrencilerin okul başarısını artıracak gibi okulda ortaya çıkabilecek disiplin sorunlarının da önüne geçebilir (Aslanargun, 2007, s. 125).

Okul veli iletişiminde velilerin katılımı olmak üzere çeşitli güçlüklerle karşılaşmaktadır. Ailelerin katılımını etkileyen faktörler şöyle sıralanmıştır; ailenin eğitim ve kültür seviyesinin düşük olması, ailenin okul – veli işbirliğine ve öğrencisine destek olmaya yönelik olumsuz tutuma sahip olması, yönetici ve öğretmenlerin veli katılımına değer vermemesi, yardımcı olamaması, okul kaynaklarının yeterli olmaması, velilerin kendi eğitim seviyesinden dolayı işbirliğine adapte olamayacağı inancı, velilerle yapılan görüşmelerin sadece teoride kalacağı gereken önemin ve verilmeyeceği düşüncesi, tek veya az gelirli ebeveynlerin çocuğun ihtiyacı olan desteği ve yönlendirmeyi yapamayacağının düşünülmesi, yöneticilerin okuldaki öğrenmeye velilerin desteğini çekici yolları bilmemeleri ve velilerle iletişim sağlayacak yeterliliklerinin olmayışı, velilerin okula karşı tutumları, velilerin özel işleri nedeniyle vakit ayıramayışı, velilerin okul tarafından para kaynağı olarak görülme korkusu gibi yaygın kanı ve düşünceler veli okul işbirliği ve bu katılımı olumsuz etkileyen faktörler arasında yer almaktadır (Kaya, 2012, s. 12).

Okul veli iş birliği konusunda dengeli, sağlıklı, anlayışa dayalı ve süreklilik arz eden ilişkiler kurabilmek eğitimin önündeki en büyük engelleri kaldırabilmek adına önemli bir aşamadır. Okulların etkililik göstergelerinden biri kontrol edebildiği çerçevenin genişliğidir. Okuldaki eğitim yalnızca okulun kendi öğrencilerine değil daha uzak çevresini dahi eğitmelidir. Böylece okula gelecek olan öğrencilerin bazı düzeltilmesi gereken davranışları daha okula gelmeden önce engellenmiş olur. Eğitimle ilgili sosyal değişimlerin hızlanması, okul ile ailenin daha çok dirsek temasında olması gerekmektedir. Bu yakınlık çerçevesinde okul, öğrenci hakkında bilgiler alır, öğrencinin okul dışı çevresi ve hayatı ile bu hayata karşı ailenin tutum ve davranışlarını öğrenir. Tüm bu bilgiler, çocuğun gelişmesi için kullanılır. Öğrenmede kimse kimsenin yerini alamaz. Aile okulun yerini, okul ailenin yerini tutamaz. İlişkileri yetiştirmek için okul velilere açılmalı, kayıtlar velilerle paylaşılmalıdır. Gerekliğinde velilerin görüşleri alınmalıdır (Başar, 1999, s. 141-142).

2.2. Yönetici Öğretmen İlişkisi

Başarılı bir öğrenme ortamını oluşturmada okul yöneticisi boyutu önemli bir yere sahiptir. Okul yöneticisi liderlik özelliğindeki başarısının payı büyüktür. Okul yöneticisinin öğrenci ve öğretmenlerle kurduğu iyi ilişkiler başarıyı artırmaktadır (AYDOĞAN, 2011, s. 43-44).

Scheerens'in yönetici davranışlarıyla ilgili yaptığı araştırmada ulaştığı sonuçlar şu şekildedir; başarıyı vurgular, öğretim stratejilerini oluşturur, okul atmosferini hazırlar, öğrenci gelişmelerini izler değerlendirir, eğitim ve öğretimi koordine eder, öğretmeni destekler (Scheerens, 1988, s. 1-28).

Bolem (Çubukçu, 2006, s. 16), idareci öğretmen özelliklerini;

- Başarılı liderlik özelliklerine sahip olan, görüşlerini ifade edebilen,
- Okul değer ve inançlar sistem ile okul kültürünü oluşturan, devam ettirebilen,
- Stratejik düşünerek plan yapan, beklentileri yüksek tutmaya özendiren,
- Dinlemeyi bile okulun diğer bileşenlerinin düşüncelerine önem veren,
- Çalışanları motive eden, çalışanlarına güvenen,
- Personeli tarafından desteklenen sorumluluk sahibi, davranışlarıyla örnek olabilen,
- Okuldaki tüm olaylarla ilgilenen,

- Öğretmenleri gelişmelere cesaretlendiren,
- Öğrencilerle aracısız direk iletişim kurabilen ulaşılmaması kolay olan kişi olarak şeklinde sırlanmıştır.

Ülkemizde yönetici öğretmenlere dair çalışmalardan 1990 yılında yapılan bir çalışma bu konuda dikkat çekicidir, öğretmenlerin yöneticilere dair algıları şu şekilde sırlanmıştır;

- Eğitim öğretim etkinliklerini önem sırasına göre sırlar, planlar ve uygular.
- Öğrencinin başarısına önem verir, başarının ödüllendirilmesini sağlar.
- Öğretim programlarının koordine olmasını takip eder.
- Öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretime ilişkin yüksek beklentileri vardır, buna ulaşılmaması için çabalar.
- Personelin okula aidiyet hissiyle bağlanmasını sağlar.
- Öğretmenlerin ilgilerine yönelir onlara destek verir.
- Sınıflarda olup bitenleri yerinde ziyaret ederek haberdar olur.
- Okulun içinde görünür, kolay ulaşılabildir.
- Kuralları korur bunu yaparken adil olmaya da özen gösterir.
- Öğrencilere de zaman ayırabilmek için bazı görevlerini astlarıyla paylaşır.
- Bireylerle eşit şekilde ve gerektiğinde bireysel olarak ilgilenir.

Bu sonuçlar içinde ilk beş sıraya girenler ise şu şekilde sırlanmıştır;

- Öğrencinin başarısına önem verir, başarının ödüllendirilmesini sağlar.
- Eğitim öğretim etkinliklerini önem sırasına göre sırlar, planlar ve uygular.
- Öğretim programlarının koordine olmasını takip eder.
- Personelin okula aidiyet hissiyle bağlanmasını sağlar.
- Öğretmenlerin ilgilerine yönelir onlara destek verir (Balcı, 2002)

2.3. Öğretmen- Öğretmen İlişkisi

İnsanlar meslek tercihlerinde; bireysel yapıları, ilgi ve yeteneklerine göre, çalışırken mutlu olabilecekleri meslekleri seçmektedirler. Doğru ve uygun mesleği seçmek kişinin kendini daha iyi hissetmesini sağlar. Aynı meslekte benzer kademeye sahip insanlar meslektaş olarak tanımlanmaktadır. Meslektaşlık karşılıklı sevgi ve iyiliğe dayalı, insanların sosyal birliğidir (T.Gülcan, 2019, s. 53).

İnsanların ortak bir bilinçle bir araya gelmesini ve kolektif bir anlaşmayı ifade eden meslektaşlık, iş ortamını etkileyen en önemli faktörlerden birini oluşturmaktadır. Meslektaş ilişkileri sayesinde bireyler işlerini sevmeme durumunda bile çalışma arkadaşlarından dolayı mutluluk duyarak (Çalışkan, 2018, s. 85-92), işinden zevk almasını sağlamaktadır (Ş.Eser, 2010, s. 63). İnsanlar çalıştığı yerden sadece para ve başarı beklememektedir (Özdemir, 2014, s. 251-281). Çalışanın mesai harcadığı kişiler tarafından kabul görerek desteklenmeye ihtiyacı vardır (Karakuzu, 2019, s. 96).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygulamaları incelendiğinde, okullarda mesleğe yeni başlayan öğretmenler için rehber öğretmen atanması uygulaması ve eğitim-öğretim yılı içerisinde farklı zamanlarda toplanan zümre kurulu toplantıları meslektaş yardımlaşması programlarına örnek olarak verilebilir.

İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında toplanan zümre öğretmenler, okul müdürünün dönem başında, ortasında, sonunda ve ihtiyaç duyulan zamanlarda toplanır. Bu toplantılarda programların ve derslerin paralel olarak yürütülmesi, öğrencilerin ortak kullanım alanlarından planlı ve verimli bir şekilde faydalandırılması gibi konularda ortak kararlar alınır. Eğitim ve öğretim programları incelenerek ortak bir anlayış oluşturulur. Uygulamada karşılaşılan/karşılaşılabilecek durumlar üzerine durulur ve çözüm önerileri geliştirilir. Öğrencilerin çalışma ve eğitim durumlarıyla birlikte çevrenin özellikleri incelenir ve alınması gereken önlemler kararlaştırılır. Yıllık ve günlük planlar oluşturulur. Mesleki eserler ve eğitim alanındaki yenilikler incelenir (MEB 2138,11868,2423, 2000).

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Demografik Değişkenler

Araştırmaya katılan 387 katılımcıya 4'ü demografik 22'si araştırma sorusu olmak üzere toplam 26 soru sorulmuştur.

Demografik sonuçlar incelendiğinde;

Katılımcıların 166'sını kadın öğretmenler, 221'ini erkek öğretmenler oluşturmaktadır.

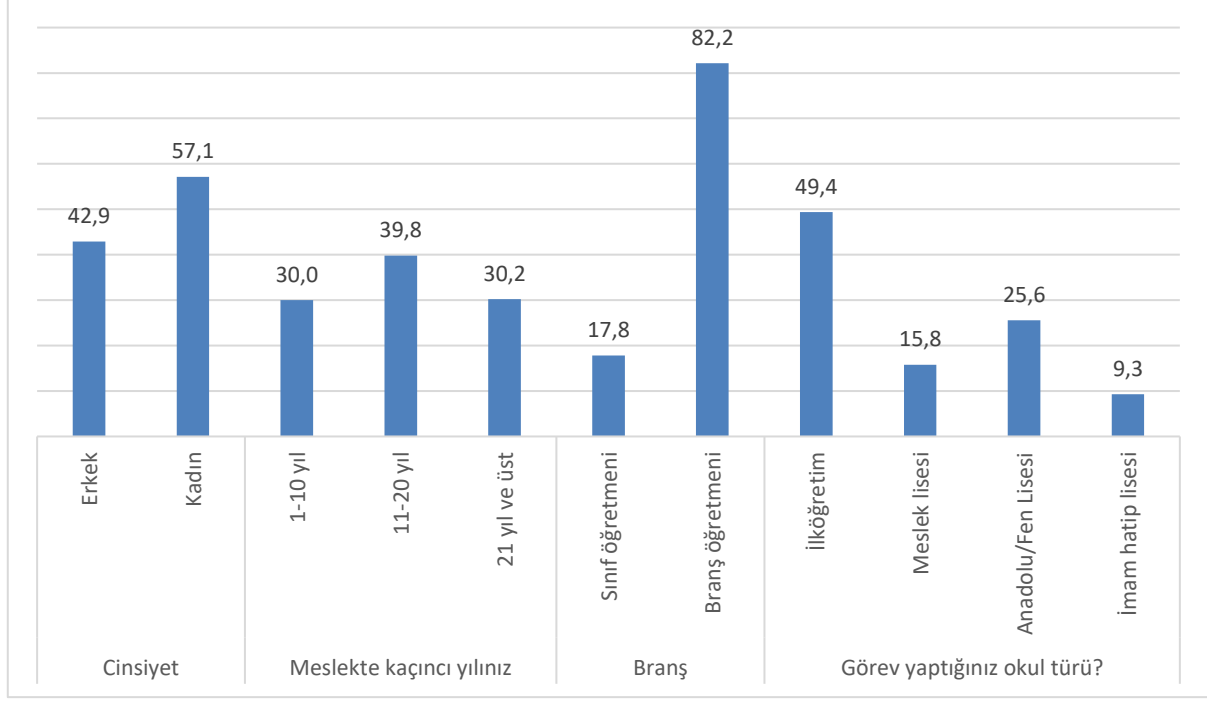
Katılımcılardan; 116'sı meslekte 1-10 yıl arası çalışmışken, 154'ü 11-20 arası çalışmışlığa, 117'si se 21 yıl ve üzeri çalışmışlığa sahiptir.

Katılımcıların; 69'u sınıf öğretmeni, 318'i branş öğretmenidir.

Katılımcıların; 191'i ilköğretim okullarında, 61'i meslek liselerinde, 99'u Anadolu/fen liselerinde, 36'sı imam hatip liselerinde görev yapmaktadır.

		n	%
Cinsiyet	Erkek	166	42,9
	Kadın	221	57,1
Meslekte kaçınıcı yılınız	1-10 yıl	116	30,0
	11-20 yıl	154	39,8
	21 yıl ve üst	117	30,2
Branş	Sınıf öğretmeni	69	17,8
	Branş öğretmeni	318	82,2
Görev yaptığınız okul türü?	İlköğretim	191	49,4
	Meslek lisesi	61	15,8
	Anadolu/Fen Lisesi	99	25,6
	İmam hatip lisesi	36	9,3

Katılımcılardan kadınların oranı %57,1; meslekte çalışma süresi 11-20 yıl arası olanların oranı %39,8; branş öğretmeni olanların oranı %82,2; görev yaptığı okul türü ilköğretim olanların oranı %49,4'tür.

3.1. Öğretmenlerin Mesleklerini Daha İyi Yapabilmek ve Öğrencilere Daha Faydalı Olabilmek İçin Yaptığı Çalışmalara Ait Bulgular

Öğretmenlerin mesleklerini daha iyi yapabilmek ve öğrencilerine daha faydalı olabilmek için yaptıkları çalışmalarla ilgili olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenler e bazı sorular yöneltilmiştir. Bu sorular; öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşüyorsunuz, öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyaret yapıyorsunuz, öğrencilerinizin olumsuz davranışlarını ne ölçüde velilerle paylaşırsınız, öğrencilerle rehberlik anlamında onlara ne ölçüde faydalı olduğunuzu düşünüyorsunuz, şeklinde sıralanmaktadır. öğrenci velileri ile ne sıklıkta görüşme yaptıkları sorusu yöneltilmiş ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıda Tablo 1’de gösterilmiştir.

Birinci soru olarak öğretmenlere; ‘Öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşüyorsunuz?’ sorusu sorulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerinizin Velileri ile Ne Sıklıkla Görüşme Yapıyorsunuz?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	8	2, 1	2, 1	2, 1
Çok az	25	6, 5	6, 5	8, 5
Az	54	14, 0	14, 0	22, 5
Orta	181	46, 8	46, 8	69, 3
Fazla	88	22, 7	22, 7	92, 0
Çok Fazla	31	8, 0	8, 0	100, 0
Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin veli görüşme sıklığının orta düzeyde olduğu (%46, 8), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin öğrenci velileri ile sık sık görüşme yaptığı (%30), az bir kısmının ise öğrenci velileri ile hemen hiç görüşme yapmadığı (%8, 6) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin veli görüşme sıklıkları ile “cinsiyet” ve “meslekte geçirilen yıl” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P > 0, 005$).

Öğretmenlerin branşları ile veli görüşme sıklıkları arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmen branşı ile veli görüşme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğretmenlerin Veli Görüşme Sıklıkları ile Branş Arasındaki İlişki

			Öğretmenlik Branşı		Total
			Sınıf öğretmeni	Branş öğretmeni	
Öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşme yapıyorsunuz?	Hiç	Count	0	8	8
		% of Total	0, 0%	2, 1%	2, 1%
	Çok az	Count	1	24	25
		% of Total	, 3%	6, 2%	6, 5%
	Az	Count	2	52	54
		% of Total	, 5%	13, 4%	14, 0%
	Orta	Count	36	145	181
	% of Total	9, 3%	37, 5%	46, 8%	
Fazla	Count	22	66	88	
	% of Total	5, 7%	17, 1%	22, 7%	
Çok Fazla	Count	8	23	31	
	% of Total	2, 1%	5, 9%	8, 0%	
Total	Count	69	318	387	
	% of Total	17, 8%	82, 2%	100, 0%	

(p=0, 004)

Tablodaki değerler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin oransal olarak branş öğretmenlerine göre daha sık veli görüşmesi yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin Sınıf öğretmenlerinin küçük yaş grubundaki çocuklara öğretmenlik yapması sebebiyle okula alışma sürecinde velilerin desteğine duyulan ihtiyaç ve devamında ödev takibindeki sıkı temas olduğu düşünülmektedir. Günümüz teknolojisinin getirdiği yeniliklerden olan WhatsApp uygulaması ile sınıf grupları kurularak öğretmen ve veliler sürekli etkileşim halinde olmakta ödev bilgisi paylaşılmaktadır. Ortaöğretim sınıflarındaki öğrenci velileri ise eskiden olduğu not durumunu sormak için okula gitmesine gerek kalmadan sistem üzerinden öğrencisinin not durumunu takip edebilmektedir. Cep telefonları ile öğretmenler daha ulaşılabilir hale geldiğinden fiziksel görüşmelerin yerini telefon ile görüşme almaktadır.

Öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü ile veli görüşme sıklıkları arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmenin görev yaptığı okul türü ile veli görüşme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğretmenlerin Veli Görüşme Sıklıkları ile Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki

	Görev Yapılan Okul Türü				Total		
	İlköğretim	Meslek Lisesi	Anadolu/Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi			
Öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşme yapıyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	2 , 5%	4 1, 0%	1 , 3%	1 , 3%	8 2, 1%
	Çok az	Count % of Total	8 2, 1%	7 1, 8%	9 2, 3%	1 , 3%	25 6, 5%
	Az	Count % of Total	21 5, 4%	9 2, 3%	14 3, 6%	10 2, 6%	54 14, 0%
	Orta	Count % of Total	79 20, 4%	31 8, 0%	59 15, 2%	12 3, 1%	181 46, 8%
	Fazla	Count % of Total	61 15, 8%	8 2, 1%	10 2, 6%	9 2, 3%	88 22, 7%
	Çok Fazla	Count % of Total	20 5, 2%	2 , 5%	6 1, 6%	3 , 8%	31 8, 0%
Total	Count % of Total	191 49, 4%	61 15, 8%	99 25, 6%	36 9, 3%	387 100, 0%	

(p=0, 00)

Tablodaki değerler incelendiğinde ilköğretim öğretmenlerinin oransal olarak diğer okul türlerindeki öğretmenlerine göre daha sık veli görüşmesi yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin branş bağlamındaki sonuçta da tespit edildiği gibi, öğrencilerin küçük olması, velilerle sıkı ve sürekli bir temas halinde olunmasından kaynaklandığı düşünölmektedir.

İkinci soru olarak öğretmenlere; ‘Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız?’ sorusu sorulmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerinizi Daha İyi Tanımak İçin Ne Ölçüde Veli Ziyareti Yaparsınız?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	91	23, 5	23, 5	23, 5
	Çok az	82	21, 2	21, 2	44, 7
	Az	85	22, 0	22, 0	66, 7
	Orta	99	25, 6	25, 6	92, 2
	Fazla	26	6, 7	6, 7	99, 0
	Çok Fazla	4	1, 0	1, 0	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin veli ziyaretinin düşük düzeyde olduğu (%66, 7), öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin öğrenci velileri ile ara ara görüşme yaptığı (%25, 6), az bir kısmının ise sık sık veli ziyareti yaptığı (%7, 7) görölmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile veli ziyaretleri arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmen cinsiyeti ile veli görüşme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. Öğretmenlerin Veli Ziyaretleri ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

			Cinsiyet		Total
			Erkek	Kadın	
Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız?	Hiç	Count % of Total	41 10, 6%	50 12, 9%	91 23, 5%
	Çok az	Count % of Total	49 12, 7%	33 8, 5%	82 21, 2%
	Az	Count % of Total	51 13, 2%	34 8, 8%	85 22, 0%
	Orta	Count % of Total	59 15, 2%	40 10, 3%	99 25, 6%
	Fazla	Count % of Total	20 5, 2%	6 1, 6%	26 6, 7%
	Çok Fazla	Count % of Total	1 , 3%	3 , 8%	4 1, 0%
	Total	Count % of Total	221 57, 1%	166 42, 9%	387 100, 0%

(p=0, 34)

Tablodaki değerler incelendiğinde erkek öğretmenlerin oransal olarak kadın öğretmenlere göre daha çok veli ziyareti yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin okul dışı zamanlarından ev ve çocukla ilgili sorumluluklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin veli ziyaretleri ile “meslekte geçirilen yıl”değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0, 005).

Tablo 6. Öğretmenlerin Veli Ziyaretleri ile Branş Arasındaki İlişki

			Öğretmenlik Branşı		Total
			Sınıf öğretmeni	Branş öğretmeni	
Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız?	Hiç	Count	9	82	91
		% of Total	2, 3%	21, 2%	23, 5%
	Çok az	Count	9	73	82
		% of Total	2, 3%	18, 9%	21, 2%
	Az	Count	9	76	85
		% of Total	2, 3%	19, 6%	22, 0%
	Orta	Count	34	65	99
	% of Total	8, 8%	16, 8%	25, 6%	
Fazla	Count	7	19	26	
	% of Total	1, 8%	4, 9%	6, 7%	
Çok Fazla	Count	1	3	4	
	% of Total	, 3%	, 8%	1, 0%	
Total	Count	69	318	387	
	% of Total	17, 8%	82, 2%	100, 0%	

(p=0, 00)

Tablodaki değerler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin öğretmenlerin oransal olarak diğer branş öğretmenlerine göre daha sık veli ziyareti yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin velilerle sıkı ve sürekli bir temas halinde olunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin veli ziyaretleri ile görev yapılan okul türü arasındaki ilişki

			Görev Yapılan Okul Türü				Total
			İlköğretim	Meslek Lisesi	Anadolu/Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi	
Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız?	Hiç	Count % of Total	38 9, 8%	19 4, 9%	29 7, 5%	5 1, 3%	91 23, 5%
	Çok az	Count % of Total	32 8, 3%	10 2, 6%	27 7, 0%	13 3, 4%	82 21, 2%
	Az	Count % of Total	40 10, 3%	13 3, 4%	26 6, 7%	6 1, 6%	85 22, 0%
	Orta	Count % of Total	60 15, 5%	14 3, 6%	14 3, 6%	11 2, 8%	99 25, 6%
	Fazla	Count % of Total	18 4, 7%	4 1, 0%	3 . 8%	1 . 3%	26 6, 7%
	Çok Fazla	Count % of Total	3 . 8%	1 . 3%	0 0, 0%	0 0, 0%	4 1, 0%
Total	Count % of Total	191 49, 4%	61 15, 8%	99 25, 6%	36 9, 3%	387 100, 0%	

(p=0, 012)

Tablodaki değerler incelendiğinde ilköğretim öğretmenlerinin oransal olarak diğer okul türlerindeki öğretmenlerine göre daha çok veli ziyareti yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin öğrencilerin küçük olması, velilerle sıkı ve sürekli bir temas halinde olunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Üçüncü soru olarak öğretmenlere; ‘Öğrencilerinizin olumsuz davranışlarını ne ölçüde velilerle paylaşırsınız?’ sorusu sorulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerinizin Olumsuz Davranışlarını Ne Ölçüde Velilerle Paylaşırsınız?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	7	1, 8	1, 8	1, 8
	Çok az	37	9, 6	9, 6	11, 4
	Az	60	15, 5	15, 5	26, 9
	Orta	176	45, 5	45, 5	72, 4
	Fazla	93	24, 0	24, 0	96, 4
	Çok Fazla	14	3, 6	3, 6	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerinin olumsuz davranışlarını velilerle paylaşma sıklığının orta düzeyde olduğu (%45, 5), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin öğrencilerinin olumsuz davranışlarını velilerle paylaştığı (%28) öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin ise öğrencilerinin olumsuz davranışlarını velilerle az ya da hiç paylaşmadığı (%26, 9) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin öğrencilerinin olumsuz davranışlarını velilerle paylaşma sıklıkları ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl “ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

Tablo 9. Öğretmenlerin Öğrencilerin Olumsuz Davranışlarını Ne Ölçüde Velilerle Paylaştıkları ile Meslekte Geçirdikleri Yıl Arasındaki İlişki

			Meslekte Geçirilen Yıl			Total
			1-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üstü	
Öğrencilerinizin olumsuz davranışlarını ne ölçüde velilerle paylaşırsınız?	Hiç	Count % of Total	2 , 5%	3 , 8%	2 , 5%	7 1, 8%
	Çok az	Count % of Total	14 3, 6%	21 5, 4%	2 , 5%	37 9, 6%
	Az	Count % of Total	14 3, 6%	28 7, 2%	18 4, 7%	60 15, 5%
	Orta	Count % of Total	51 13, 2%	62 16, 0%	63 16, 3%	176 45, 5%
	Fazla	Count % of Total	29 7, 5%	32 8, 3%	32 8, 3%	93 24, 0%
	Çok Fazla	Count % of Total	6 1, 6%	8 2, 1%	0 0, 0%	14 3, 6%
	Total	Count % of Total	116 30, 0%	154 39, 8%	117 30, 2%	387 100, 0%

($p=0,012$)

Tablodaki değerler incelendiğinde meslekte 1-10 yıl arası zaman geçiren öğretmenlerin, 11-20 ve 21 yıl üzeri zaman geçiren öğretmenlere göre oransal olarak öğrencilerin olumsuz davranışlarını velilerle daha çok paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin mesleğin ilk yıllarında duyulan heyecanın ve öğrencilerin değişebileceğine olan inancın yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Dördüncü soru olarak öğretmenlere; ‘Öğrencilerle rehberlik anlamında onlara ne ölçüde faydalı olduğunuzu düşünüyorsunuz?’ sorusu sorulmuştur.

Tablo 10. Öğrencilerle Rehberlik Anlamında Onlara Ne Ölçüde Faydalı Olduğunuzu Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	6	1,6	1,6	1,6
	Çok az	4	1,0	1,0	2,6
	Az	15	3,9	3,9	6,5
	Orta	134	34,6	34,6	41,1
	Fazla	191	49,4	49,4	90,4
	Çok Fazla	37	9,6	9,6	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilere rehberlik anlamında fazla düzeyde faydalı olduklarını düşündükleri (%59), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin öğrencilerinin orta düzeyde faydalı olduklarını (%34,6), öğretmenlerin az bir kısmının ise öğrencilere rehberlik anlamında düşük düzeyde faydalı olduklarını düşündükleri (%6,5) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin öğrencilere rehberlik anlamında ne ölçüde faydalı olduklarını düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl”, “branş” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

3.2. Öğretmenlerin Mesleği Benimsemeleri ile İlgili Bulgular

Öğretmenlerin mesleğe bakışlarını daha iyi anlamak için araştırma grubunda yer alan öğretmenlere bazı sorular yöneltilmiştir. Bu sorular; mesleğinizi ne kadar severek yapıyorsunuz, imkânınız olsa başka bir meslek yapmayı ne kadar istersiniz, mesleğinizin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine ne derecede inanıyorsunuz şeklinde sıralanmaktadır.

Birinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Mesleki gelişiminiz için ne derecede çaba sarf ediyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Mesleki Gelişiminiz İçin Ne Derecede Çaba Sarf Ediyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	2	, 5	, 5	, 5
	Çok az	6	1, 6	1, 6	2, 1
	Az	25	6, 5	6, 5	8, 5
	Orta	147	38, 0	38, 0	46, 5
	Fazla	161	41, 6	41, 6	88, 1
	Çok Fazla	46	11, 9	11, 9	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleki gelişimleri için fazla/çok fazla düzeyde çaba sarf ettikleri (%53, 2), öğretmenlerin yaklaşık üçte mesleki gelişimleri için orta düzeyde çaba sarf ettikleri (%38), öğretmenlerin az bir kısmının ise mesleki gelişimleri için düşük düzeyde çaba sarf ettikleri (%13, 1) görülmektedir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerine Sarf Ettikleri Çaba ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

			Cinsiyet		Total
			Erkek	Kadın	
Mesleki gelişiminiz için ne derecede çaba sarf ediyorsunuz?	Hiç	Count	2	0	2
		% of Total	, 5%	0, 0%	, 5%
	Çok az	Count	4	2	6
		% of Total	1, 0%	, 5%	1, 6%
	Az	Count	8	17	25
		% of Total	2, 1%	4, 4%	6, 5%
	Orta	Count	74	73	147
		% of Total	19, 1%	18, 9%	38, 0%
	Fazla	Count	102	59	161
		% of Total	26, 4%	15, 2%	41, 6%
	Çok Fazla	Count	31	15	46
		% of Total	8, 0%	3, 9%	11, 9%
Total	Count	221	166	387	
	% of Total	57, 1%	42, 9%	100, 0%	

(p=0, 009)

Tablodaki değerler incelendiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre oransal olarak mesleki gelişimleri için daha çok çaba sarf ettikleri anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin boş vakitlerini ev ve çocuk için

kullanırken, erkek öğretmenlerin boş vakitlerini mesleki gelişim için kullanabiliyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin mesleklerini ne kadar severek yaptıkları ile “meslekte geçirilen yıl “, “brans” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

İkinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Mesleğinizi ne kadar severek yapıyorsunuz? sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 13. Mesleğinizi Ne Kadar Severek Yapıyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	1	, 3	, 3	, 3
	Çok az	4	1, 0	1, 0	1, 3
	Az	7	1, 8	1, 8	3, 1
	Orta	85	22, 0	22, 0	25, 1
	Fazla	152	39, 3	39, 3	64, 3
	Çok Fazla	138	35, 7	35, 7	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin dörtte üçünün mesleğini fazla/çok fazla severek yaptığı (75), öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin mesleğini orta derecede severek yaptığı (%22), öğretmenlerin az bir kısmının ise meslekleri az severek yaptığı (%3, 1) görülmektedir.

Tablo 14. Öğretmenlerin Mesleklerini Ne Kadar Severek Yaptıkları ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

			Cinsiyet		Total
			Erkek	Kadın	
Mesleğinizi ne kadar severek yapıyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	1 , 3%	0 0, 0%	1 , 3%
	Çok az	Count % of Total	2 , 5%	2 , 5%	4 1, 0%
	Az	Count % of Total	6 1, 6%	1 , 3%	7 1, 8%
	Orta	Count % of Total	43 11, 1%	42 10, 9%	85 22, 0%
	Fazla	Count % of Total	77 19, 9%	75 19, 4%	152 39, 3%
	Çok Fazla	Count % of Total	92 23, 8%	46 11, 9%	138 35, 7%
Total	Count % of Total	221 57, 1%	166 42, 9%	387 100, 0%	

(p=0, 030)

Tablodaki değerler incelendiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre oransal olarak mesleklerini daha çok sevdikleri anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin daha duygusal olmalarından ve mesleğin yıpratıcılığını daha çok hissetmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin mesleklerini ne kadar severek yaptıkları ile “meslekte geçirilen yıl”, “branş” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0, 005).

Üçüncü soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “İmkânınız olsa başka bir meslek seçmeyi ne kadar istersiniz? sorusu yöneltiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 15. İmkânınız Olsa Başka Bir Meslek Yapmayı Ne Kadar İstersiniz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	92	23,8	23,8	23,8
	Çok az	68	17,6	17,6	41,3
	Az	74	19,1	19,1	60,5
	Orta	90	23,3	23,3	83,7
	Fazla	37	9,6	9,6	93,3
	Çok Fazla	26	6,7	6,7	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlası mesleğini değiştirmeyi düşük derecede istediği (60, 5), öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin mesleğini değiştirmeyi orta derecede istediği (%23, 3), öğretmenlerin az bir kısmı ise mesleklerini değiştirmeyi yüksek derecede istediği (%16, 3) görülmektedir.

Tablo 16 Öğretmenlerin İmkân Olsa Başka Meslek Yapmayı Ne Kadar İsteyecekleri ile Branş Arasındaki İlişki

			Öğretmenlik Branşı		Total
			Sınıf öğretmeni	Branş öğretmeni	
İmkânınız olsa başka bir meslek yapmayı ne kadar istersiniz?	Hiç	Count	8	84	92
		% of Total	2,1%	21,7%	23,8%
	Çok az	Count	9	59	68
		% of Total	2,3%	15,2%	17,6%
	Az	Count	20	54	74
		% of Total	5,2%	14,0%	19,1%
	Orta	Count	18	72	90
		% of Total	4,7%	18,6%	23,3%
	Fazla	Count	7	30	37
		% of Total	1,8%	7,8%	9,6%
	Çok Fazla	Count	7	19	26
		% of Total	1,8%	4,9%	6,7%
Total		Count	69	318	387
		% of Total	17,8%	82,2%	100,0%

(p=0,31)

Tablodaki değerler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre oransal olarak imkanları olsa başka meslek yapmayı daha çok istedikleri anlaşılmaktadır. Bunun sınıf öğretmenlerin daha küçük yaş grubuyla çalışıyor olmasından ve merkeze gelmelerinin zor olup yıllar boyunca köy/kasaba geliş gidiş yapmalarının yıpratıcılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin imkân olsa başka meslek yapmayı ne kadar istedikleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl “, ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0,005).

Dördüncü soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Mesleğinizin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine ne derecede inanıyorsunuz? sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Mesleğinizin Öğrencilerin Hayatında Farkındalık Oluşturabileceğine Ne Derecede İnanıyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	4	1,0	1,0	1,0
	Çok az	4	1,0	1,0	2,1
	Az	9	2,3	2,3	4,4
	Orta	116	30,0	30,0	34,4
	Fazla	169	43,7	43,7	78,0
	Çok Fazla	85	22,0	22,0	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleğinin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğini yüksek derecede olduğunu düşündüğü (%65,7), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin mesleğinin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğini orta derecede olduğunu düşündüğü (%30), öğretmenlerin az bir kısmı ise mesleğinin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğini düşük derecede olduğunu düşündüğü (%4,3) görülmektedir.

Tablo 18. Öğretmenlerin Mesleklerinin Öğrencilerin Hayatında Farkındalık Oluşturabileceğine Ne Derecede İnanırları ile Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki

			Meslekte Geçirilen Yıl			Total
			1-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üstü	
Mesleğinizin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine ne derecede inanıyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	2 , 5%	2 , 5%	0 0, 0%	4 1, 0%
	Çok az	Count % of Total	2 , 5%	0 0, 0%	2 , 5%	4 1, 0%
	Az	Count % of Total	2 , 5%	3 , 8%	4 1, 0%	9 2, 3%
	Orta	Count % of Total	38 9, 8%	39 10, 1%	39 10, 1%	116 30, 0%
	Fazla	Count % of Total	37 9, 6%	76 19, 6%	56 14, 5%	169 43, 7%
	Çok Fazla	Count % of Total	35 9, 0%	34 8, 8%	16 4, 1%	85 22, 0%
	Total	Count % of Total	116 30, 0%	154 39, 8%	117 30, 2%	387 100, 0%

(p=0, 032)

Tablodaki değerler incelendiğinde meslekte 11-20 yıl aralığında olanların meslekte 1-10 yıl ve 21 yıl üstü geçiren öğretmenlere göre oransal öğretmenlerin mesleklerinin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine daha çok inandıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin mesleğin ilk yıllarındaki mesleğe bakıştaki iniş-çıkışların yerini kendine ve mesleğine güvene bırakmış olması düşünülmektedir. 21 yıl ve üzeri çalışmış öğretmenlerde ise oluşan mesleki yorgunluğun ve orta yaşa gelmiş olmanın yorgunluğundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin mesleklerinin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine ne derecede inandıkları ile “cinsiyet”, “branş”, ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0, 005).

3.3. Öğretmen İdareci İlişkilerine Yönelik Bulgular

Öğretmenlerin idarecilere bakışlarını, birlikte çalışma ortamlarını, birlikte yaptıkları iş ve işlemlerin ve tüm bunların mesleğe yansımalarını nasıl bulduklarını daha iyi anlayabilmek için araştırma grubunda yer alan öğretmenlere bazı sorular

yöneltmiştir. Bu sorular; idarecilerin görevlerini ne ölçüde hakkıyla yerine getirdiğini düşünüyorsunuz, idarecilerin öğretmenlere ne ölçüde baskı/mobbing yaptığını düşünüyorsunuz, idareciler tarafından size verilen görevlerin eğitim kalitesine ne ölçüde katkı yaptığını düşünüyorsunuz, şeklinde sıralanmaktadır.

Birinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “İdarecilerin görevlerini ne ölçüde hakkıyla yerine getirdiğini düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19. İdarecilerin Görevlerini Ne Ölçüde Hakkıyla Yerine Getirdiğini Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	13	3, 4	3, 4	3, 4
	Çok az	30	7, 8	7, 8	11, 1
	Az	49	12, 7	12, 7	23, 8
	Orta	178	46, 0	46, 0	69, 8
	Fazla	100	25, 8	25, 8	95, 6
	Çok Fazla	17	4, 4	4, 4	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarısının idarecilerin görevlerini orta derecede hakkıyla yerine getirdiğini düşündükleri (%46, 0), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin idarecilerin görevlerini yüksek derecede hakkıyla yerine getirdiğini düşündükleri (%30, 2), öğretmenlerin yaklaşık dörtte birlik kısmı ise idarecilerin görevlerini düşük derecede hakkıyla yerine getirdiğini düşündükleri (%23, 9) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin idarecilerin görevlerini ne ölçüde hakkıyla yerine getirdiğini düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl”, “brans”, “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0, 005$).

İkinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “İdarecilerin öğretmenlere ne ölçüde baskı/mobbing yaptığını düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20. İdarecilerin Öğretmenlere Ne Ölçüde Baskı/Mobbing Yaptığını Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	62	16,0	16,0	16,0
	Çok az	80	20,7	20,7	36,7
	Az	84	21,7	21,7	58,4
	Orta	94	24,3	24,3	82,7
	Fazla	52	13,4	13,4	96,1
	Çok Fazla	15	3,9	3,9	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin idarecilerin öğretmenlere orta derecede baskı/mobbing yaptığını düşündükleri (%24, 3), yarısından fazlasının idarecilerin öğretmenlere düşük derecede baskı/mobbing yaptığını düşündükleri (%58, 4), yaklaşık beşte birinin ise idarecilerin öğretmenlere düşük derecede baskı/mobbing yaptığını düşündükleri (%17, 3) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin idarecilerin öğretmenlere ne ölçüde baskı/mobbing yaptığını düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl”, “branş”, “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

Üçüncü soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “İdareciler tarafından size verilen görevlerin eğitim kalitesine ne ölçüde katkı yaptığını düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 21. İdareciler Tarafından Verilen Size Verilen Görevlerin Eğitim Kalitesine Ne Ölçüde Katkı Yaptığını Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	33	8,5	8,5	8,5
	Çok az	53	13,7	13,7	22,2
	Az	69	17,8	17,8	40,1
	Orta	153	39,5	39,5	79,6
	Fazla	70	18,1	18,1	97,7
	Çok Fazla	9	2,3	2,3	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarıya yakınının idareciler tarafından öğretmenlere verilen görevlerin eğitim kalitesine orta düzeyde katkı yaptığını düşündükleri (%39, 5), öğretmenlerin yine yaklaşık yarıya yakınının idareciler tarafından öğretmenlere verilen görevlerin eğitim kalitesine düşük düzeyde katkı yaptığını düşündükleri (%40), yaklaşık beşte birinin ise idareciler tarafından öğretmenlere verilen görevlerin eğitim kalitesine yüksek düzeyde katkı yaptığını düşündükleri (%20, 4) görülmektedir.

Tablo 22. Öğretmenlerin İdareciler Tarafından Verilen Görevlerin Eğitim Kalitesine Ne Ölçüde Katkı Yaptığını Düşündükleri ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

			Cinsiyet		Total
			Erkek	Kadın	
İdareciler tarafından verilen size verilen görevlerin eğitim kalitesine ne ölçüde katkı yaptığınızı düşünüyorsunuz?	Hiç	Count	22	11	33
		% of Total	5, 7%	2, 8%	8, 5%
	Çok az	Count	29	24	53
		% of Total	7, 5%	6, 2%	13, 7%
	Az	Count	31	38	69
		% of Total	8, 0%	9, 8%	17, 8%
	Orta	Count	84	69	153
		% of Total	21, 7%	17, 8%	39, 5%
	Fazla	Count	46	24	70
		% of Total	11, 9%	6, 2%	18, 1%
Çok Fazla	Count	9	0	9	
	% of Total	2, 3%	0, 0%	2, 3%	
Total	Count	221	166	387	
	% of Total	57, 1%	42, 9%	100, 0%	

(p=0, 012)

Tablodaki değerler incelendiğinde oransal olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre idareciler tarafından kendilerine verilen görevlerin eğitim kalitesine daha çok katkı yaptığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin mesai dışındaki yüklerinin erkek öğretmenlere göre fazla olması sebebiyle, mesai dışı verilen görevlere katılmakta zorlanmalarından ve yeterli verimi alamadıklarını düşündüklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin idareciler tarafından kendilerine verilen görevlerin eğitim kalitesine ne ölçüde katkı yaptığını düşündükleri ile

“meslekte geçirilen yıl”, “branş“ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

3.4. Öğretmenlerin Birbirleriyle Olan İlişkilerine Yönelik Bulgular

Öğretmenlerin meslektaşlarına bakışlarını, birlikte çalışma ortamlarını, birlikte yaptıkları iş ve işlemlerin ve tüm bunların mesleğe yansımalarını nasıl bulduklarını daha iyi anlayabilmek için araştırma grubunda yer alan öğretmenlere bazı sorular yöneltilmiştir. Bu sorular; öğretmenlerin birbirine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz, öğretmenlerin ne derece dayanışma içinde olduğunu düşünüyorsunuz, öğretmenlerin ne derece bloklaşma içinde olduğunu düşünüyorsunuz, seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını düşünüyorsunuz, şeklinde sıralanmaktadır.

Birinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Öğretmenlerin birbirine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 23’te gösterilmiştir.

Tablo 23. Öğretmenlerin Birbirine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	6	1,6	1,6	1,6
	Çok az	16	4,1	4,1	5,7
	Az	45	11,6	11,6	17,3
	Orta	220	56,8	56,8	74,2
	Fazla	88	22,7	22,7	96,9
	Çok Fazla	12	3,1	3,1	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarsından fazlasının öğretmenlerin birbirine orta derecede saygı gösterdiğini düşündükleri (%56,8), öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin öğretmenlerin birbirine yüksek derecede saygı gösterdiğini düşündükleri (%25,8), öğretmenlerin az bir kısmının ise öğretmenlerin birbirine düşük derecede saygı gösterdiğini düşündükleri (%17,3) görülmektedir.

Tablo 24. Öğretmenlerin Birbirlerine Ne Derece Saygı Gösterdiklerini Düşündükleri ile Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki

			Meslekte Geçirilen Yıl			Total
			1-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üstü	
Öğretmenlerin birbirine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	1 , 3%	5 1, 3%	0 0, 0%	6 1, 6%
	Çok az	Count % of Total	10 2, 6%	4 1, 0%	2 , 5%	16 4, 1%
	Az	Count % of Total	17 4, 4%	17 4, 4%	11 2, 8%	45 11, 6%
	Orta	Count % of Total	55 14, 2%	90 23, 3%	75 19, 4%	220 56, 8%
	Fazla	Count % of Total	29 7, 5%	30 7, 8%	29 7, 5%	88 22, 7%
	Çok Fazla	Count % of Total	4 1, 0%	8 2, 1%	0 0, 0%	12 3, 1%
	Total	Count % of Total	116 30, 0%	154 39, 8%	117 30, 2%	387 100, 0%

(p=0, 006)

Tablodaki değerler incelendiğinde meslekte 1-10 yıl aralığında olanların meslekte 11-20 yıl ve 21 yıl üstü geçiren öğretmenlere göre oransal olarak öğretmenlerin birbirine daha çok saygı gösterdiğini düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeninin mesleğin ilk yıllarındaki genç öğretmenin etrafındaki meslektaşlarına saygıyla yaklaşması, daha fazla çalışmışlıkları olan öğretmenlerde ise az saygı gördüğü düşüncesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin birbirine ne derecede saygı gösterdiğini düşündükleri ile “cinsiyet”, “branş “, ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0, 005).

İkinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Öğretmenlerin ne derece dayanışma içinde olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 25’te gösterilmiştir.

Tablo 25. Öğretmenlerin Ne Derece Dayanışma İçinde Olduğunu Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	27	7,0	7,0	7,0
	Çok az	64	16,5	16,5	23,5
	Az	63	16,3	16,3	39,8
	Orta	188	48,6	48,6	88,4
	Fazla	43	11,1	11,1	99,5
	Çok Fazla	2	,5	,5	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarsının öğretmenlerin orta derecede dayanışma içinde olduklarını düşündükleri (%48,6), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin öğretmenlerin düşük derecede dayanışma içinde olduklarını düşündükleri (%39,8), öğretmenlerin az bir kısmının ise öğretmenlerin yüksek derecede dayanışma içinde olduklarını düşündükleri (%11,6) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin ne derece dayanışma içinde olduğunu düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl”, “brans”, ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

Üçüncü soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Öğretmenlerin ne derecede bloklaşma içinde olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 26’te gösterilmiştir.

Tablo 26. Öğretmenlerin Ne Derecede Bloklaşma İçinde Olduğunu Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	12	3,1	3,1	3,1
	Çok az	31	8,0	8,0	11,1
	Az	57	14,7	14,7	25,8
	Orta	173	44,7	44,7	70,5
	Fazla	90	23,3	23,3	93,8
	Çok Fazla	24	6,2	6,2	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının öğretmenlerin birbirine orta derecede saygı gösterdiğini düşündükleri (%56, 8), öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin öğretmenlerin birbirine yüksek derecede saygı gösterdiğini düşündükleri (%25, 8), öğretmenlerin az bir kısmının ise öğretmenlerin birbirine düşük derecede saygı gösterdiğini düşündükleri (%17, 3) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin ne derece bloklaşma içinde olduğunu düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl”, “branş “, ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

Dördüncü soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 34’de gösterilmiştir.

Tablo 27. Seminer vb Uygulamaların Öğretmenlerin İletişimine Ne Derecede Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	61	15, 8	15, 8	15, 8
	Çok az	50	12, 9	12, 9	28, 7
	Az	76	19, 6	19, 6	48, 3
	Orta	130	33, 6	33, 6	81, 9
	Fazla	60	15, 5	15, 5	97, 4
	Çok Fazla	10	2, 6	2, 6	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarınsından seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine düşün derecede katkı sağladığını düşündükleri (%48, 3), öğretmenlerin yaklaşık üçte birinin seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine orta derecede katkı sağladığını düşündükleri (%33, 6), öğretmenlerin yaklaşık beşte birinin seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine yüksek derecede katkı sağladığını düşündükleri (%18, 1) görülmektedir.

Tablo 28. Öğretmenlerin Seminer vb Uygulamaların Öğretmenlerin İletişimine Ne Derecede Katkı Sağladığını Düşündükleri ile Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki

		Görev Yapılan Okul Türü				Total
		İlköğretim	Meslek Lisesi	Anadolu/Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi	
Seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını düşünüyorsunuz?	Hiç	Count 26	Count 8	Count 21	Count 6	Count 61
		% of Total 6, 7%	% of Total 2, 1%	% of Total 5, 4%	% of Total 1, 6%	% of Total 15, 8%
	Çok az	Count 26	Count 3	Count 17	Count 4	Count 50
		% of Total 6, 7%	% of Total , 8%	% of Total 4, 4%	% of Total 1, 0%	% of Total 12, 9%
	Az	Count 40	Count 18	Count 11	Count 7	Count 76
		% of Total 10, 3%	% of Total 4, 7%	% of Total 2, 8%	% of Total 1, 8%	% of Total 19, 6%
Orta	Count 62	Count 24	Count 33	Count 11	Count 130	
	% of Total 16, 0%	% of Total 6, 2%	% of Total 8, 5%	% of Total 2, 8%	% of Total 33, 6%	
Fazla	Count 34	Count 4	Count 15	Count 7	Count 60	
	% of Total 8, 8%	% of Total 1, 0%	% of Total 3, 9%	% of Total 1, 8%	% of Total 15, 5%	
Çok Fazla	Count 3	Count 4	Count 2	Count 1	Count 10	
	% of Total , 8%	% of Total 1, 0%	% of Total , 5%	% of Total , 3%	% of Total 2, 6%	
Total	Count 191	Count 61	Count 99	Count 36	Count 387	
	% of Total 49, 4%	% of Total 15, 8%	% of Total 25, 6%	% of Total 9, 3%	% of Total 100, 0%	

(p=0, 070)

Tablodaki değerler incelendiğinde görev yapılan okul türü ilköğretim olan öğretmenlerin diğer okul türlerinde görev yapan öğretmenlere göre oransal olarak seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine katkı sağladığını düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeninin bir okulda bulunan tüm ilköğretim öğretmenlerinin branşsal olarak ayrılmadığından hepsinin birbirinin zümresi olması ve sınıf ortamından yaş grubuna müfredata kadar ortak öğrenci ve sınıf ortamına sahip olmalarının seminer vb uygulamaların fikir alışverişi ve iletişimi arttırdığını düşünmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl” ve “branş “değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

3.5. Öğretmenlerin Öğrencilerle İletişimine Yönelik Bulgular

Öğretmenlerin öğrencileriyle olan iletişimlerini ve bu konularla ilgili mesleğe ilk başladıkları ve buldukları zaman içindeki düşünce durumlarını daha iyi anlayabilmek için araştırma grubunda yer alan öğretmenlere bazı sorular yöneltilmiştir. Bu sorular; öğrencilerle kuşak farkı nedeniyle iletişim kurmakta ne derecede zorluk yaşıyorsunuz, mesleğe ilk başladığınız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı, şeklinde sıralanmaktadır.

Birinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Öğrencilerle kuşak farkı nedeniyle iletişim kurmakta ne derecede zorluk yaşıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29. Öğrencilerle Kuşak Farkı Nedeniyle İletişim Kurmakta Ne Derecede Zorluk Yaşıyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	128	33,1	33,1	33,1
	Çok az	102	26,4	26,4	59,4
	Az	82	21,2	21,2	80,6
	Orta	66	17,1	17,1	97,7
	Fazla	8	2,1	2,1	99,7
	Çok Fazla	1	,3	,3	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerle kuşak farkı nedeniyle iletişim kurmakta düşük düzeyde zorluk çektiği (80,7), öğretmenlerin beşte birinin orta düzeyde zorluk çektiği (%17,1), az bir kısmının ise yüksek düzeyde zorluk çektiği (%2,4) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğrencilerle kuşak farkı nedeniyle iletişim kurmakta ne derecede zorluk yaşadıklarını düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte

geçirilen yıl” “brans” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

İkinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Mesleğe ilk başladığınız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı, şeklinde sıralanmaktadır.” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 30’da gösterilmiştir.

Tablo 30. Mesleğe İlk Başladığınız Zamana Göre Öğrencilerle İlgilenme Düzeyiniz Ne Ölçüde Azaldı?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	147	38,0	38,0	38,0
	Çok az	55	14,2	14,2	52,2
	Az	55	14,2	14,2	66,4
	Orta	77	19,9	19,9	86,3
	Fazla	38	9,8	9,8	96,1
	Çok Fazla	15	3,9	3,9	100,0
	Total		387	100,0	100,0

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleğe ilk başladığı zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin düşük düzeyde azaldığını düşündüğü (66,4), öğretmenlerin yaklaşık beşte birlik kısmının mesleğe ilk başladığı zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin orta düzeyde azaldığını düşündüğü (%19,9), öğretmenlerin az bir kısmının mesleğe ilk başladığı zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin yüksek düzeyde azaldığını düşündüğü (%13,9) görülmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin ne ölçüde azaldığı arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmenlerin cinsiyetle ile mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 31).

Tablo 31. Öğretmenlerin Mesleğe İlk Başladıkları Zamana Göre Öğrencilerle İlgilenme Düzeyinin Ne Ölçüde Azaldığı ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

			Cinsiyet		Total
			Erkek	Kadın	
Mesleğe ilk başladığınız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı?	Hiç	Count	67	80	147
		% of Total	17,3%	20,7%	38,0%
	Çok az	Count	36	19	55
		% of Total	9,3%	4,9%	14,2%
	Az	Count	36	19	55
		% of Total	9,3%	4,9%	14,2%
	Orta	Count	43	34	77
		% of Total	11,1%	8,8%	19,9%
	Fazla	Count	28	10	38
		% of Total	7,2%	2,6%	9,8%
	Çok Fazla	Count	11	4	15
		% of Total	2,8%	1,0%	3,9%
Total	Count	221	166	387	
	% of Total	57,1%	42,9%	100,0%	

(p=0,004)

Tablodaki değerler incelendiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin oransal olarak daha çok azaldığını düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin içgüdüsel olarak daha sabırlı, tekrarlayan döngüsel iş ve işleyişlere daha yatkın olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin görev yapılan okul türü ile mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin ne ölçüde azaldığı arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü ile mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 32).

Tablo 32. Öğretmenlerin Mesleğe İlk Başladıkları Zamana Göre Öğrencilerle İlgilenme Düzeyinin Ne Ölçüde Azaldığı ile Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki

			Görev Yapılan Okul Türü				Total
			İlköğretim	Meslek Lisesi	Anadolu/Fen Lisesi	İmam Hatip Lisesi	
Mesleğe ilk başladığınız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı?	Hiç	Count % of Total	79 20,4%	13 3,4%	38 9,8%	17 4,4%	147 38,0%
	Çok az	Count % of Total	21 5,4%	7 1,8%	23 5,9%	4 1,0%	55 14,2%
	Az	Count % of Total	24 6,2%	12 3,1%	15 3,9%	4 1,0%	55 14,2%
	Orta	Count % of Total	37 9,6%	19 4,9%	14 3,6%	7 1,8%	77 19,9%
	Fazla	Count % of Total	24 6,2%	6 1,6%	4 1,0%	4 1,0%	38 9,8%
	Çok Fazla	Count % of Total	6 1,6%	4 1,0%	5 1,3%	0 0,0%	15 3,9%
	Total	Count % of Total	191 49,4%	61 15,8%	99 25,6%	36 9,3%	387 100,0%

(p=0,016)

Tablodaki değerler incelendiğinde görev yapılan okul türü meslek lisesi olan öğretmenlerin diğer okul türlerinde görev yapan öğretmenlere göre oransal olarak mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin daha çok azaldığı görülmektedir. Bunun nedenlerinden birinin meslek liselerinde eğitim teorik ve pratik olmak üzere daha yoğun devam ettiğinden öğretmenlerin fiziksel olarak daha çok yorulmasının yanı sıra genel öğrenci akademik başarı profilinin düşük olması sebebiyle öğretmenlerde mesleki tatmin eksikliği ile psikolojik yorgunluğunda oluşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyinin ne ölçüde azaldığı ile arasındaki ilişki ile “meslekte geçirilen yıl” ve “branş” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0,005).

3.6. Öğretmenlerin Meslekleriyle İlgili Saygınlık Algılarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin mesleklerinin saygınlıkları ve buna bakışlarını daha iyi anlayabilmek için araştırma grubunda yer alan öğretmenlere bazı sorular yöneltilmiştir. Bu sorular; öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz, mesleğinizin hak ettiği saygıyı ne ölçüde gördüğünü düşünüyorsunuz, şeklinde sıralanmaktadır.

Birinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 33’de gösterilmiştir.

Tablo 33. Öğrencilerin Öğretmenlerine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	7	1, 8	1, 8	1, 8
	Çok az	53	13, 7	13, 7	15, 5
	Az	56	14, 5	14, 5	30, 0
	Orta	193	49, 9	49, 9	79, 8
	Fazla	71	18, 3	18, 3	98, 2
	Çok Fazla	7	1, 8	1, 8	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık yarısı öğrencilerin öğretmenlerine orta düzeyde saygı gösterdiğini düşündüğü (49, 9), yaklaşık üçte biri öğrencilerin öğretmenlerine düşük düzeyde saygı gösterdiğini düşündüğü (%30), yaklaşık beşte biri ise öğrencilerin öğretmenlerine yüksek düzeyde saygı gösterdiğini düşündüğü (%13, 9) görülmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşündükleri arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmenlerin cinsiyetle ile öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşündükleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 34).

Tablo 34. Öğretmenlerin Öğrencilerin Öğretmenlerine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşündükleri ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

			Cinsiyet		Total
			Erkek	Kadın	
Öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	3 , 8%	4 1, 0%	7 1, 8%
	Çok az	Count % of Total	24 6, 2%	29 7, 5%	53 13, 7%
	Az	Count % of Total	36 9, 3%	20 5, 2%	56 14, 5%
	Orta	Count % of Total	102 26, 4%	91 23, 5%	193 49, 9%
	Fazla	Count % of Total	52 13, 4%	19 4, 9%	71 18, 3%
	Çok Fazla	Count % of Total	4 1, 0%	3 , 8%	7 1, 8%
	Total	Count % of Total	221 57, 1%	166 42, 9%	387 100, 0%

(p=0, 017)

Tablodaki değerler incelendiğinde oransal olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre öğrencilerin öğretmenlerine daha çok saygı gösterdiğini düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin erkek öğretmenlerin disiplini sağlamada kadın öğretmenlere nazaran daha etkin oldukları, saygı ve disiplinin doğru orantılı olarak ilerlemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin branşları ile öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşündükleri arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmenlerin cinsiyetle öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşündükleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 35).

Tablo 35. Öğretmenlerin Öğrencilerin Öğretmenlerine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşündükleri ile Branş Arasındaki İlişki

			Öğretmenlik Branşı		Total
			Sınıf öğretmeni	Branş öğretmeni	
Öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	1 , 3%	6 1, 6%	7 1, 8%
	Çok az	Count % of Total	3 , 8%	50 12, 9%	53 13, 7%
	Az	Count % of Total	3 , 8%	53 13, 7%	56 14, 5%
	Orta	Count % of Total	40 10, 3%	153 39, 5%	193 49, 9%
	Fazla	Count % of Total	18 4, 7%	53 13, 7%	71 18, 3%
	Çok Fazla	Count % of Total	4 1, 0%	3 , 8%	7 1, 8%
Total	Count % of Total	69 17, 8%	318 82, 2%	387 100, 0%	

(p=0, 000)

Tablodaki değerler incelendiğinde oransal olarak sınıf öğretmenlerin branş öğretmenlerine göre öğrencilerin öğretmenlerine daha çok saygı gösterdiğini düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin sınıf öğretmenlerin küçük yaş gruplarıyla eğitim öğretime devam etmesinden ve bu yaş grubunda öğretmene sevgi, saygı ve bağlılığın üst nokta olması ve saygısızlık olarak nitelenebilecek olumsuz davranışların yok denecek kadar az olmasında kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşündükleri ile “meslekte geçirilen yıl” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0, 005).

İkinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Mesleğinizin hak ettiği saygıyı ne ölçüde gördüğünü düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 36’da gösterilmiştir.

Tablo 36. Mesleğinizin Hak Ettiği Saygıyı Ne Ölçüde Gördüğünü Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	71	18,3	18,3	18,3
	Çok az	105	27,1	27,1	45,5
	Az	90	23,3	23,3	68,7
	Orta	107	27,6	27,6	96,4
	Fazla	13	3,4	3,4	99,7
	Çok Fazla	1	,3	,3	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleğinin hak ettiği saygıyı düşük düzeyde gördüğünü düşündüğü (68,7), yaklaşık dörtte birinin mesleğinin hak ettiği saygıyı orta düzeyde gördüğünü düşündüğü (27,6), az bir kısmının ise mesleğinin hak ettiği saygıyı yüksek düzeyde gördüğünü düşündüğü (%3,7) görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleklerinin hak ettiği saygıyı ne ölçüde gördüğünü düşündükleri ile meslekte geçirilen yıl arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğretmenlerin mesleklerinin hak ettiği saygıyı ne ölçüde gördüğünü düşündükleri ile meslekte geçirilen yıl arasındaki arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 37).

Tablo 37. Öğretmenlerin Mesleklerinin Hak Ettiği Saygıyı Ne Ölçüde Gördüğünü Düşündüklerine ile Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki

			Meslekte Geçirilen Yıl			Total
			1-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üstü	
Mesleğinizin hak ettiği saygıyı ne ne ölçüde gördüğünü düşünüyorsunuz?	Hiç	Count % of Total	34 8, 8%	25 6, 5%	12 3, 1%	71 18, 3%
	Çok az	Count % of Total	28 7, 2%	39 10, 1%	38 9, 8%	105 27, 1%
	Az	Count % of Total	26 6, 7%	40 10, 3%	24 6, 2%	90 23, 3%
	Orta	Count % of Total	23 5, 9%	47 12, 1%	37 9, 6%	107 27, 6%
	Fazla	Count % of Total	4 1, 0%	3 , 8%	6 1, 6%	13 3, 4%
	Çok Fazla	Count % of Total	1 , 3%	0 0, 0%	0 0, 0%	1 , 3%
	Total	Count % of Total	116 30, 0%	154 39, 8%	117 30, 2%	387 100, 0%

(p=0, 011)

Tablodaki değerler incelendiğinde oransal olarak meslekte 21 yıl ve üzeri çalışmış öğretmenlerin meslekte 1-10 yıl 11-20 çalışmış öğretmenlerine göre mesleklerinin hak ettiği saygıyı daha yüksek düzeyde gördüğünü düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin bu gruptaki öğretmenlerin yaş sebebiyle öğrencilerle arasındaki yaş farkının açılmış olması çalışma arkadaşlarının ve velilerin de genelde kendinden küçük yaşlarda olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde Öğretmenlerin mesleklerinin hak ettiği saygıyı ne ölçüde gördüğünü düşündükleri ile “cinsiyet”, “branş” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0, 005).

3.7. Öğretmenlik Meslek Algısına Yönelik Diğer Bulgular

Öğretmenlerin meslek algılarıyla ilgili önceki grupların dışında kalan bazı sorular bu grupta değerlendirilmiştir. Bu sorular; mesleğinize ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oluyorsunuz, siz idareci olsaydınız, idari işleri ne ölçüde daha iyi yapardınız, öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığınızı düşünüyorsunuz şeklinde sıralanmaktadır.

Birinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Mesleğinize ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oluyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 38’de gösterilmiştir.

Tablo 38. Mesleğinize Ek Olarak Başka Bir İşle Ne Derecede Meşgul Oluyorsunuz? (Özel Ders Hariç)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	230	59,4	59,4	59,4
	Çok az	32	8,3	8,3	67,7
	Az	52	13,4	13,4	81,1
	Orta	48	12,4	12,4	93,5
	Fazla	15	3,9	3,9	97,4
	Çok Fazla	10	2,6	2,6	100,0
	Total	387	100,0	100,0	

Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin yaklaşık beşte dördü mesleğine ek olarak başka bir işle meşgul olma derecesinin düşük düzeyde olduğu (81, 1), yaklaşık onda birinin mesleğine ek olarak başka bir işle meşgul olma derecesinin orta düzeyde olduğu (12, 4), az bir kısmının ise mesleğine ek olarak başka bir işle meşgul olma derecesinin yüksek düzeyde olduğu (%6, 5) görülmektedir.

Öğretmenlerin mesleğine ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oldukları ile cinsiyet arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve mesleğine ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oldukları ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 39).

Tablo 39. Öğretmenlerin Mesleklerine Ek Olarak Başka Bir İşle Ne Derecede Meşgul Oldukları (Özel Ders Hariç) ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

		Cinsiyet		Total
		Erkek	Kadın	
Mesleğinize ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oluyorsunuz? (özel ders hariç)	Hiç	Count 108	Count 122	Count 230
		% of Total 27,9%	% of Total 31,5%	% of Total 59,4%
	Çok az	Count 26	Count 6	Count 32
		% of Total 6,7%	% of Total 1,6%	% of Total 8,3%
	Az	Count 32	Count 20	Count 52
		% of Total 8,3%	% of Total 5,2%	% of Total 13,4%
	Orta	Count 37	Count 11	Count 48
	% of Total 9,6%	% of Total 2,8%	% of Total 12,4%	
Fazla	Count 10	Count 5	Count 15	
	% of Total 2,6%	% of Total 1,3%	% of Total 3,9%	
Çok Fazla	Count 8	Count 2	Count 10	
	% of Total 2,1%	% of Total ,5%	% of Total 2,6%	
Total	Count 221	Count 166	Count 387	
	% of Total 57,1%	% of Total 42,9%	% of Total 100,0%	

(p=0,000)

Tablodaki değerler incelendiğinde oransal olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre mesleklerine ek olarak başka bir daha fazla meşgul oldukları görülmektedir. Bunun nedeninin erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre yapabileceği iş çeşidinin fazla olması ve kadın öğretmenlerin ev mesuliyetlerinin erkek öğretmenlerden fazla olması sebebiyle boş zamanlarını eve ayırıyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin mesleklerine ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oldukları ile “meslekte geçirilen yıl”, “brans” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir (P>0,005).

İkinci soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Siz idareci olsaydınız, idari işleri ne ölçüde daha iyi yapardınız?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 40’da gösterilmiştir.

Tablo 40. Siz İdareci Olsaydınız, İdari İşleri Ne Ölçüde Daha İyi Yapardınız?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	10	2, 6	2, 6	2, 6
	Çok az	11	2, 8	2, 8	5, 4
	Az	7	1, 8	1, 8	7, 2
	Orta	148	38, 2	38, 2	45, 5
	Fazla	172	44, 4	44, 4	89, 9
	Çok Fazla	39	10, 1	10, 1	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde; öğretmenlerin yarısından fazlasının idareci olsaydı idari işleri yüksek düzeyde daha iyi yapacağını düşündüğü (%54, 5), öğretmenlerin yaklaşık yarısına yakını idareci olsaydı idari işleri orta düzeyde daha iyi yapacağını düşündüğü (38, 2), öğretmenlerin az bir kısmının ise idareci olsaydı idari işleri düşük düzeyde daha iyi yapacağını düşündüğü (%7, 2) görülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin idareci olsaydı, idari işleri ne ölçüde daha iyi yapacaklarını düşündükleri ile “cinsiyet”, “meslekte geçirilen yıl”, “branş” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0, 005$).

Üçüncü soru olarak araştırma grubunda yer alan öğretmenlere; “Öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığınızı düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir ve cevaplara ait frekans değerleri aşağıdaki Tablo 41’de gösterilmiştir.

Tablo 41. Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Sözel Şiddetine/Mobbingine Maruz Kaldığınızı Düşünüyorsunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hiç	102	26, 4	26, 4	26, 4
	Çok az	97	25, 1	25, 1	51, 4
	Az	81	20, 9	20, 9	72, 4
	Orta	62	16, 0	16, 0	88, 4
	Fazla	37	9, 6	9, 6	97, 9
	Çok Fazla	8	2, 1	2, 1	100, 0
	Total	387	100, 0	100, 0	

Tablodaki veriler incelendiğinde; öğretmenlerin yarısından fazlasının öğrenci velilerinin düşük düzeyde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığını düşündüğü (%72, 4), öğretmenlerin yaklaşık beşte biri öğrenci velilerinin orta düzeyde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığını düşündüğü (%16), öğretmenlerin az bir kısmının ise öğrenci velilerinin yüksek düzeyde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığını düşündüğü (%11, 7) görülmektedir.

Öğretmenlerin öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığını düşündükleri ile meslekte geçirilen yıl arasındaki ilişki ki-kare analiziyle incelenmiş ve öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığını düşündükleri ile meslekte geçirilen yıl arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir (Tablo 42).

Tablo 42. Öğretmenlerin Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Sözel Şiddetine/Mobbingine Maruz Kaldıklarını Düşündükleri İle Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki

			Meslekte Geçirilen Yıl			Total
			1-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üstü	
Öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığınızı düşünüyorsunuz?	Hiç	Count	35	43	24	102
		% of Total	9, 0%	11, 1%	6, 2%	26, 4%
	Çok az	Count	18	41	38	97
		% of Total	4, 7%	10, 6%	9, 8%	25, 1%
	Az	Count	26	33	22	81
		% of Total	6, 7%	8, 5%	5, 7%	20, 9%
	Orta	Count	15	22	25	62
	% of Total	3, 9%	5, 7%	6, 5%	16, 0%	
Fazla	Count	17	13	7	37	
	% of Total	4, 4%	3, 4%	1, 8%	9, 6%	
Çok Fazla	Count	5	2	1	8	
	% of Total	1, 3%	, 5%	, 3%	2, 1%	
Total	Count	116	154	117	387	
	% of Total	30, 0%	39, 8%	30, 2%	100, 0%	

(p=0, 017)

Tablodaki değerler incelendiğinde oransal olarak meslekte 1-10 yıl aralığında olan öğretmenlerin meslekte 11-20 yıl ve 21 yıl üzerinde olan öğretmenlere göre öğrenci velileri tarafından daha çok sözel şiddete/mobbinge maruz kaldıklarını düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin genç öğretmenlere tecrübeli öğretmenlere nazaran daha az saygı duyulabilmesi daha rahat konuşulabilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan ki-kare analizlerinde öğretmenlerin öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldıklarını düşündükleri ile “cinsiyet”, “branş” ve “görev yapılan okul türü” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,005$).

SONUÇ

Araştırma sonuçları analiz edildikten sonra, demografik sorular özelinde tekrar gruplanarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Katılımcılara sorulan 22 sorudan 7 soruda cinsiyet bağlamında anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. En çok anlamlı farklılaşmanın olduğu kısım da 7 soru ile cinsiyet kısmı olmuştur. Cinsiyet bağlamındaki sonuçlar ise öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız sorusunun sonuçları analiz edildiğinde, erkek öğretmenlerin oransal olarak kadın öğretmenlere göre daha çok veli ziyareti yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin okul dışı zamanlarından ev ve çocukla ilgili sorumluluklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleki gelişiminiz için ne derecede çaba sarf ediyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre oransal olarak mesleki gelişimleri için daha çok çaba sarf ettikleri anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin boş vakitlerini ev ve çocuk için kullanırken, erkek öğretmenlerin boş vakitlerini mesleki gelişim için kullanabiliyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleğinizi ne kadar severek yapıyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre oransal olarak mesleklerini daha çok sevdikleri anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin daha duygusal olmalarından ve mesleğin yıpratıcılığını daha çok hissetmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

İdareciler tarafından size verilen görevlerin eğitim kalitesine ne ölçüde katkı yaptığınızı düşünüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde oransal olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre idareciler tarafından kendilerine verilen görevlerin eğitim kalitesine daha çok katkı yaptığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin mesai dışındaki yüklerinin erkek öğretmenlere göre fazla olması sebebiyle, mesai dışı verilen görevlere katılmakta zorlanmalarından ve yeterli verimi alamadıklarını düşündüklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleğe ilk başladığınız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı sorusunun sonuçları analiz edildiğinde erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin oransal olarak daha çok azaldığını düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeninin kadın öğretmenlerin içgüdüsel olarak daha sabırlı, tekrarlayan döngüsel iş ve işleyişlere daha yatkın olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde oransal olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre öğrencilerin öğretmenlerine daha çok saygı gösterdiğini düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin erkek öğretmenlerin disiplini sağlamada kadın öğretmenlere nazaran daha etkin oldukları, saygı ve disiplinin doğru orantılı olarak ilerlemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleğinize ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oluyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde oransal olarak erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre mesleklerine ek olarak başka bir daha fazla meşgul oldukları görülmektedir. Bunun nedeninin erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre yapabileceği iş çeşidinin fazla olması ve kadın öğretmenlerin ev mesuliyetlerinin erkek öğretmenlerden fazla olması sebebiyle boş zamanlarını eve ayırıyor olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

7 sorunun analizinden çıkan sonuçların benzer olduğu tespit edilmiştir. Genel anlamda kadın öğretmenlerin iş dışındaki ev, çocuk vb yüklerinin erkek öğretmenlere göre fazla olması sebebiyle mesai dışı görüşme, seminer, ziyaret vb gibi etkinliklere daha az katılabildiklerini göstermektedir. Mesleği dışında başka bir işle uğraşmada erkek öğretmenlerin fazla çıkması da kadın öğretmenlerin işleri dışında kalan zamanda evleriyle ilgilendikleri sonucu destekler nitelikte olmuştur. Kadın öğretmenlerin daha çok yıprandığı sonucu ise iş ve iş dışı yükleri sebebiyle genel çıkarımı destekler nitelikte olmuştur. Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha baskın ve sert görünerek öğrencilerden daha çok saygılı gördükleri, kadın öğretmenlerin ise anaç ve sabırlı taraflarından dolayı mesleğin tekrarlarına daha sabırlı oldukları tespit edilmiştir.

Katılımcılara sorulan 22 sorudan 5 soruda meslekte geçirilen yıl bağlamında anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. Meslekte geçirilen yıl bağlamındaki sonuçlar ise

öğrencilerinizin olumsuz davranışlarını ne ölçüde velilerle paylaşırsınız sorusunun sonuçları analiz edildiğinde meslekte 1-10 yıl arası zaman geçiren öğretmenlerin, 11-20 ve 21 yıl üzeri zaman geçiren öğretmenlere göre oransal olarak öğrencilerin olumsuz davranışlarını velilerle daha çok paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin mesleğin ilk yıllarında duyulan heyecanın ve öğrencilerin değişebileceğine olan inancın yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleğinizin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine ne derecede inanıyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde meslekte 11-20 yıl aralığında olanların meslekte 1-10 yıl ve 21 yıl üstü geçiren öğretmenlere göre oransal öğretmenlerin mesleklerinin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine daha çok inandıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin mesleğin ilk yıllarındaki mesleğe bakıştaki iniş-çıkışların yerini kendine ve mesleğine güvene bırakmış olması düşünülmektedir. 21 yıl ve üzeri çalışmış öğretmenlerde ise oluşan mesleki yorgunluğun ve orta yaşa gelmiş olmanın yorgunluktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin birbirine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde meslekte 1-10 yıl aralığında olanların meslekte 11-20 yıl ve 21 yıl üstü geçiren öğretmenlere göre oransal olarak öğretmenlerin birbirine daha çok saygı gösterdiğini düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeninin mesleğin ilk yıllarındaki genç öğretmenin etrafındaki meslektaşlarına saygıyla yaklaşması, daha fazla çalışmışlıkları olan öğretmenlerde ise az saygı gördüğü düşüncesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleğinizin hak ettiği saygıyı ne ölçüde gördüğünü düşünüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde oransal olarak meslekte 21 yıl ve üzeri çalışmış öğretmenlerin meslekte 1-10 yıl 11-20 çalışmış öğretmenlerine göre mesleklerinin hak ettiği saygıyı daha yüksek düzeyde gördüğünü düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin bu gruptaki öğretmenlerin yaş sebebiyle öğrencilerle arasındaki yaş farkının açılmış olması çalışma arkadaşlarının ve velilerin de genelde kendinden küçük yaşlarda olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığınızı düşünüyorsunuz sorusunu sonuçları analiz edildiğinde oransal olarak meslekte 1-10 yıl

aralığında olan öğretmenlerin meslekte 11-20 yıl ve 21 yıl üzerinde olan öğretmenlere göre öğrenci velileri tarafından daha çok sözel şiddete/mobbinge maruz kaldıklarını düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin genç öğretmenlere tecrübeli öğretmenlere nazaran daha az saygı duyulabilmesi daha rahat konuşulabilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Meslekte geçirilen yıl bağlamındaki sonuçlar incelendiğinde genel olarak farklılaşmaların; saygı, veli, farkındalık oluşturma gibi tecrübeyle ilintili alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Kültürümüzde de net olarak gözlemlenebilen büyüğe saygı ilkesi bu sonuçlarda da hissedilmiştir. 21 yıl ve üzeri çalışmış öğretmenler saygı noktasında sorun yaşamazken, daha genç öğretmenlerin gerek öğrenci gerek veli noktasında daha az saygı gördükleri tespit edilmiştir.

Katılımcılara sorulan 22 sorudan 4 soruda branş bağlamında anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. Öğretmenlik branşı bağlamındaki sonuçlar ise öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde sınıf öğretmenlerinin oransal olarak branş öğretmenlerine göre daha sık veli görüşmesi yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin Sınıf öğretmenlerinin küçük yaş grubundaki çocuklara öğretmenlik yapması sebebiyle okula alışma sürecinde velilerin desteğine duyulan ihtiyaç ve devamında ödev takibindeki sıkı temas olduğu düşünülmektedir. Günümüz teknolojisinin getirdiği yeniliklerden olan WhatsApp uygulaması ile sınıf grupları kurularak öğretmen ve veliler sürekli etkileşim halinde olmakta ödev bilgisi paylaşılmaktadır. Ortaöğretim sınıflarındaki öğrenci velileri ise eskiden olduğu not durumunu sormak için okula gitmesine gerek kalmadan sistem üzerinden öğrencisinin not durumunu takip edebilmektedir. Cep telefonları ile öğretmenler daha ulaşılabilir hale geldiğinden fiziksel görüşmelerin yerini telefon ile görüşme almaktadır.

Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız sorusunun sonuçları analiz edildiğinde sınıf öğretmenlerinin öğretmenlerin oransal olarak diğer branş öğretmenlerine göre daha sık veli ziyareti yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin velilerle sıkı ve sürekli bir temas halinde olunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

İmkânınız olsa başka bir meslek seçmeyi ne kadar istersiniz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre oransal olarak imkanları olsa başka meslek yapmayı daha çok istedikleri anlaşılmaktadır. Bunun sınıf öğretmenlerin daha küçük yaş grubuyla çalışıyor olmasından ve merkeze gelmelerinin zor olup yıllar boyunca köy/kasaba geliş gidiş yapmalarının yıpratıcılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde oransal olarak sınıf öğretmenlerin branş öğretmenlerine göre öğrencilerin öğretmenlerine daha çok saygı gösterdiğini düşündükleri görülmektedir. Bunun nedeninin sınıf öğretmenlerin küçük yaş gruplarıyla eğitim öğretime devam etmesinden ve bu yaş grubunda öğretmene sevgi, saygı ve bağlılığın üst nokta olması ve saygısızlık olarak nitelenebilecek olumsuz davranışların yok denecek kadar az olmasında kaynaklandığı düşünülmektedir.

Branş bağlamındaki sonuçlar incelendiğinde genel olarak sınıf öğretmenlerin cevapları doğrultusunda farklılaştığı tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerinden farklı olarak daha çok veli ziyareti ve görüşmesi yapıyor olması küçük yaş grubu öğretmeni olduğundan velilerle sürekli temas halinde olmasını gerekli kıldığından kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Küçük yaş grubuyla çalışan öğretmenlerin saygı sorunu yaşamadığı ancak branştan ötürü meslek değiştirme alternatiflerinin branş öğretmenlerine göre kısıtlı olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılara sorulan 22 sorudan 4 soruda görev yapılan okul türü bağlamında anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. Görev yapılan okul türü bağlamındaki sonuçlar ise öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde ilköğretim öğretmenlerinin oransal olarak diğer okul türlerindeki öğretmenlerine göre daha sık veli görüşmesi yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeninin branş bağlamındaki sonuçta da tespit edildiği gibi, öğrencilerin küçük olması, velilerle sıkı ve sürekli bir temas halinde olunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız sorusunun sonuçları analiz edildiğinde ilköğretim öğretmenlerinin oransal olarak diğer okul türlerindeki öğretmenlerine göre daha çok veli ziyareti yaptıkları anlaşılmaktadır.

Bunun nedeninin öğrencilerin küçük olması, velilerle sıkı ve sürekli bir temas halinde olunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını düşünüyorsunuz sorusunun sonuçları analiz edildiğinde görev yapılan okul türü ilköğretim olan öğretmenlerin diğer okul türlerinde görev yapan öğretmenlere göre oransal olarak seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine katkı sağladığını düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeninin bir okulda bulunan tüm ilköğretim öğretmenlerinin branşsal olarak ayrılmadığından hepsinin birbirinin zümresi olması ve sınıf ortamından yaş grubuna müfredata kadar ortak öğrenci ve sınıf ortamına sahip olmalarının seminer vb uygulamaların fikir alışverişi ve iletişimi arttırdığını düşüncülerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Mesleğe ilk başladığımız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı sorusunun sonuçları analiz edildiğinde görev yapılan okul türü meslek lisesi olan öğretmenlerin diğer okul türlerinde görev yapan öğretmenlere göre oransal olarak mesleğe ilk başladıkları zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerinin daha çok azaldığı görülmektedir. Bunun nedenlerinden birinin meslek liselerinde eğitim teorik ve pratik olmak üzere daha yoğun devam ettiğinden öğretmenlerin fiziksel olarak daha çok yorulmasının yanı sıra genel öğrenci akademik başarı profilinin düşük olması sebebiyle öğretmenlerde mesleki tatmin eksikliği ile psikolojik yorgunluğunda oluşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Bu kısımdaki ilk üç sorunun cevapları branş bağlamının sonuçlarıyla yakın çıkmıştır. Burada da benzer şekilde veli görüşmesi ve veli ziyareti ilköğretim kısmında diğer okullarda çalışan öğretmenlerin cevaplarına göre ilköğretim çalışanları öğretmenlerin cevapları velilerle daha yoğun tema halinde olduğunu göstermiştir. Seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını da ilköğretim kısmında benzer müfredat takipleri sebebiyle iletişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Farklı olarak meslek lisesinde görev yapan öğretmenlerin diğer okul türlerinde görev yapan öğretmenlere göre mesleğe başladığı zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeylerindeki azalma meslek liselerinin temel sorunlarından bazılarına vurgu yaptığını ulaşılmıştır.

Araştırmanın başında öngörülen hipotezler de ise;

- **H1.** “Öğretmenler imkân olsa başka bir meslek yapmayı tercih ederler.”
Hipotezi kısmen geçerli olmuştur, tüm öğretmenler değil ancak sınıf öğretmenlerinin imkân olsa başka meslek yapmayı tercih edebilecekleri tespit edilmiştir.
- **H2.** “Öğretmenler yeterince saygı görmediklerini düşünmektedirler.”
Hipotezi kısmen geçerli olmuştur, tüm öğretmenler değil ancak genç öğretmenlerin yeteri kadar saygı görmediklerini düşündükleri tespit edilmiştir.
- **H3.** “Öğretmenlerle idare arasında yönetsel sorunları vardır.”
Bu hipotezi geçerli kılabilecek anlamlı sonuçlara ulaşılamamıştır.
- **H4.** “Öğretmenler kendi arasında yeterli derecede dayanışma içinde değildirler.”
Bu hipotezi geçerli kılabilecek anlamlı sonuçlara ulaşılamamıştır.
- **H5.** “Velilerle en yakın temas halinde olanlar ilköğretim öğretmenleridir.”
Bu hipotez düşünüldüğü gibi anlamlı sonuçlara ulaşılmış ve geçerli olmuştur.
- **H6.** “Kadın öğretmen daha çok yorulup yıpranmaktadır.”
Bu hipotez düşünüldüğü gibi anlamlı sonuçlara ulaşılmış ve geçerli olmuştur.
- **H7.** “Öğretmenler kuşak farkı nedeniyle öğrencilerle iletişim kurmakta zorlanmaktadır.”
Bu hipotezi geçerli kılabilecek anlamlı sonuçlara ulaşılamamıştır.

Nihayetinde araştırmanın en genel sonuçları ise:

- Kadın öğretmenler daha çok yorulup ve yıprandığı,
- Genç öğretmenlerin gerek öğrenci gerek veli gerekse meslektaş ve idare noktasında daha az saygı gördükleri,
- Sınıf öğretmenlerinin velilerle daha sıkı bir temas halinde bulunduğu,
- Sınıf öğretmenlerinin imkân olsa başka bir meslek yapmayı istedikleri,

- Meslek lisesinde görev yapan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre öğrencilerle ilgilenme düzeyinde ilk göreve başladıkları zamana göre fazla azalma olduğu,

Tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

- Kadın öğretmenler pozitif ayrımcılık yapılarak bazı iyileştirmeler yapılabilirse, bunun hem eğitim kalitesine hem kişinin özel yaşantısına olumlu yansıtacağı düşünülmektedir.
- Meslekte tecrübeli öğretmenlerin genç öğretmenlerle öğretmenlik tecrübesini paylaşması gibi, genç öğretmenler de üniversitede öğrendikleri yeni teknolojileri/bilgileri meslek büyüğü öğretmenlerine aktarabilir, karşılıklı paylaşım karşılıklı saygıyı besleyebilir. Benzer şekilde genç öğretmenler özellikle liselerde üniversite adayı öğrenci ve velilere rehberlik edeceği programlarla etrafına faydalı olurken özgüvenine de katkı sağlanabilir.
- Sınıf öğretmenlerinin imkân olsa başka bir meslek yapmayı istedikleri çok net gözlemlenmiştir. Öğrenciyi eğitimle ilk tanıştıran kişi sınıf öğretmenidir ve bu tanışıklığın olumlu/olumsuz izleri öğrencinin bütün hayatını etkilemektedir. Bu sebeple sınıf öğretmenlerinin şartları mümkün olduğunda iyileştirilmelidir.
- Meslek lisesinde görev yapan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre öğrencilerle ilgilenme düzeyinde ilk göreve başladıkları zamana göre fazla azalma olduğu tespit edilmiştir. Bunun en önemli sebeplerinden biri mesleki ve teknik eğitime en başarısız öğrencilerin gidiyor olmasından kaynaklanmaktadır. Katsayı sorunun çözülmüş olması da meslek liselerine öğrencinin tercih etmesi durumunu çok değiştirememiştir. İlköğretimlerde meslek liseleri daha iyi tanıtılmalı ve iyi öğrenciler de bu okullara yönlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2006/20). Türkiyede Öğretmen Yetiştirme'nin 160. Yılında Darülmüallim'in İlk Yıllarına Toplu ve Yeni Bir Bakış. *OTAM*, Ankara Üniversitesi.
- Altın, N. Y.-E. (2010). Farklı Kuşakların Yönetimi. *Yönetim Bilimleri Dergisi* 8/2, 14.
- Aslanargun, E. (2007). Okul-Aile İşbirliği ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışması. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 119-135.
- Aydın, M. Ş. (2018). *Eğitim Ahlakı*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- AYDOĞAN, M. H.-İ. (2011). Etkili Okul ve Etkili Okul Müdürüne İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 43-44.
- Balcı, A. (2002). *Etkili Okul ve Okul Geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Benlisoy, S. (2008). Mit ile Gerçeklik Arasında 68'i Hatırlamak. *Mesele Kitap Dergisi*, 31.
- Broussard, C. A. (2003). Children & Schools. *Facilitating Home-School Partnerships For Multiethnic Families: School Social Workers Collaborating For Success*.
- Çalışkan, B. (2018). İş Stresi, Meslektaş İlişkileri ve Performans İlişkileri: Lojistik Sektöründe Bir Araştırma. *ICOAEF'18 VI. International Conference on Applied*, 85-92.
- Çelenk, S. (2003). Okul Aile İşbirliği İle Okuduğunu Anlama Başarısı Arasındaki İlişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24; 33-39.
- Çelik, A. (2001). *Din Eğitimimize Tarihsel Yaklaşım*. Erzurum: Ekev Yayınları.
- Çubukçu, Z. v. (2006). Ortaöğretim Kurumlarının Etkili Okul Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 16.
- Demirci, M. (2017). *Beytü'l-Hikme: Antik Kültür Mirasının İslam Dünyasına Aktarılması, İslam Kurumları Tarihi*. Ankara : Grafiker Yayınları.
- E., Y. M. (2008). İlköğretim Kurumlarının 4. ve 5. Sınıfında Öğrencileri Bulunan Velilerin, Yönetici ve Öğretmenlerden Beklentileri. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü - Yüksek Lisans Tezi.
- Erdem, A. R. (2015). *Türkiye'deki Öğretmen Yetiştirme'nin (A), (B), (C) si*. Ankara: Journal.

- Erdör, M. (2021, Ocak 20). *Alfa Kuşağı Geliyor*. techinside:
<https://techinside.com/alfa-kusagi-geliyor/> adresinden alındı
- Erkul, E. (2021, Ocak 1). *Gelecekte Eğitim ve Alfa Nesli*. erdemerkul:
<https://erdemerkul.com/tr/gelecekte-egitim-ve-alfa-nesli/> adresinden alındı
- Ertürk, S. (1975). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Cihan Matbaası.
- Gazete, R. (2012, 03 30). İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
- Gözütok, Ş. (2019). *İslam Medeniyetinde Eğitim Felsefesi*. İstanbul: Ensar Neşriyat.
- Güneş, A. (2020). *Geçmişten Geleceğe Öğretmen ve Öğretmenlik*. Ankara: Otto.
- Harta, E. S.-G. (2018). Kuşakların Tüketim ve Satın Alma Davranışları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 11/61, 969.
- Kara, A. (2012). *Öğretmenlik Mesleği, Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Elhan Kitap.
- Kaya, S. (2012). İlköğretim 1. Kademe Öğrenci Velilerinin Okuldan Beklentileri ve Beklentilerinin Karşılama Düzeyi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü-Yüksek Lisans Tezi.
- Kayaoğlu, İ. (1994). *İslam Kurumları Tarihi II*. Konya: Selçuklu Üniversitesi Basımevi.
- Kılıç, S. Y.-Ü. (Nisan-2018). Klasik Dönem Osmanlı Devletinde Eğitim ve Öğretim. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 603-627.
- Kiriş, H. (2018). *İlahiyat Fakülteleri ve Diyanet İşleri Başkanlığı Ekseninde Türkiye'de Din Eğitimi*. Ankara: İlahiyat Yayınları.
- Kuşcu, Ö. (2012). İlköğretim Öğrenci Velilerinin Okul Yöneticilerinden Beklentileri . Uşak: Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü - Yüksek Lisans Tezi .
- Lower, J. (2008). Brace Yourself Here Comes Generation Y. *Critical Care Nurse* 28/5, 82.
- MEB. (Son Erişim 22 Nisan 2021). *2023 Eğitim Vizyonu*. 2023 Vizyonu:
<https://2023vizyonu.meb.gov.tr/> adresinden alındı
- Özerbaş, M. A. (2016). *Öğretmen Yetiştirme Alanında Yeni Uygulama ve Gelişmeler*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Pekçetaş, Ş. G.-T. (2018 6/1). Kuşaklar ve Örgütsel Sessizlik/Seslilik. *İşletme Bilimi Dergisi*, 92.

- Sağlam, M. (2018). "*Öğretmen Eğitimi*" *Eğitim Bilimine Giriş*, ed.Mehmet Gültekin. Eskişehir: Anadolu Ün.v.Yayınları.
- Scheerens, J. V. (1988). Development Of Theories Of School Effectiveness. *Annual Meeting Of American Educational Research Association*, 1-28.
- Sönmez, V. (2011). *Eğitimin Tarihsel Temelleri*. Ankara: Anı.
- Sünbül, A. M. (2001). *Bir Meslek Olarak Öğretmenlik*. Ankara: Pegem.
- şışman, M. (2002). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- T.Gülcan. (2019). Hemsirelikte Meslek Dayanışmasının İ ř Doyumu ve İşten Ayrılma Niyetine Etkisi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Topaloğlu, B. (2007). *Rab*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi-TDV Yayınları.
- Topçu, N. (2015). *Türkiye'nn Maarif Davası*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Uzunçarşılı, İ. H. (2014). *Osmanlı Devletinde İlmiye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Variş, F. (1994). *Temel Kavramlar Eğitim Bilimlerine Giriş*. Konya: Atlas Kitapevi.
- Yaşar, ř. (2018). *Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenin Nitelikleri, Eğitim Bilimine Giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Yürük, T. (2011). *Cumhuriyet Dönemi Din Öğretimi Program Anlayışları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,Doktora Tezi.

TABLolar LİSTESİ

<i>Tablo 1. Öğrencilerinizin Velileri ile Ne Sıklıkla Görüşme Yapıyorsunuz?</i>	30
<i>Tablo 2. Öğretmenlerin Veli Görüşme Sıklıkları ile Branş Arasındaki İlişki.....</i>	30
<i>Tablo 3. Öğretmenlerin Veli Görüşme Sıklıkları ile Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki.....</i>	31
<i>Tablo 4. Öğrencilerinizi Daha İyi Tanımak İçin Ne Ölçüde Veli Ziyareti Yaparsınız?</i>	32
<i>Tablo 5. Öğretmenlerin Veli Ziyaretleri ile Cinsiyet Arasındaki İlişki.....</i>	33
<i>Tablo 6. Öğretmenlerin Veli Ziyaretleri ile Branş Arasındaki İlişki.....</i>	34
<i>Tablo 7. Öğretmenlerin veli ziyaretleri ile görev yapılan okul türü arasındaki ilişki</i>	35
<i>Tablo 8. Öğrencilerinizin Olumsuz Davranışlarını Ne Ölçüde Velilerle Paylaşırsınız?</i>	35
<i>Tablo 9. Öğretmenlerin Öğrencilerin Olumsuz Davranışlarını Ne Ölçüde Velilerle Paylaştıkları ile Meslekte Geçirdikleri Yıl Arasındaki İlişki.....</i>	36
<i>Tablo 10. Öğrencilerle Rehberlik Anlamında Onlara Ne Ölçüde Faydalı Olduğunuzu Düşünüyorsunuz?</i>	37
<i>Tablo 11. Mesleki Gelişiminiz İçin Ne Derecede Çaba Sarf Ediyorsunuz?</i>	38
<i>Tablo 12. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerine Sarf Ettikleri Çaba ile Cinsiyet Arasındaki İlişki.....</i>	38
<i>Tablo 13. Mesleğinizi Ne Kadar Severek Yapıyorsunuz?.....</i>	39
<i>Tablo 14. Öğretmenlerin Mesleklerini Ne Kadar Severek Yaptıkları ile Cinsiyet Arasındaki İlişki.....</i>	40
<i>Tablo 15. İmkânınız Olsa Başka Bir Meslek Yapmayı Ne Kadar İstersiniz?</i>	41
<i>Tablo 16 Öğretmenlerin İmkân Olsa Başka Meslek Yapmayı Ne Kadar İsteyecekleri ile Branş Arasındaki İlişki.....</i>	41
<i>Tablo 17. Mesleğinizin Öğrencilerin Hayatında Farkındalık Oluşturabileceğine Ne Derecede İnanıyorsunuz?</i>	42
<i>Tablo 18. Öğretmenlerin Mesleklerinin Öğrencilerin Hayatında Farkındalık Oluşturabileceğine Ne Derecede İnanıldıkları ile Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki.....</i>	43
<i>Tablo 19. İdarecilerin Görevlerini Ne Ölçüde Hakkıyla Yerine Getirdiğini Düşünüyorsunuz?</i>	44
<i>Tablo 20. İdarecilerin Öğretmenlere Ne Ölçüde Baskı/Mobbing Yaptığını Düşünüyorsunuz?</i>	45
<i>Tablo 21. İdareciler Tarafından Verilen Size Verilen Görevlerin Eğitim Kalitesine Ne Ölçüde Katkı Yaptığını Düşünüyorsunuz?.....</i>	45
<i>Tablo 22. Öğretmenlerin İdareciler Tarafından Verilen Görevlerin Eğitim Kalitesine Ne Ölçüde Katkı Yaptığını Düşündükleri ile Cinsiyet Arasındaki İlişki</i>	46

Tablo 23. Öğretmenlerin Birbirine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşünüyorsunuz?	47
Tablo 24. Öğretmenlerin Birbirlerine Ne Derece Saygı Gösterdiklerini Düşündükleri ile Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki	47
Tablo 25. Öğretmenlerin Ne Derece Dayanışma İçinde Olduğunu Düşünüyorsunuz?	49
Tablo 26. Öğretmenlerin Ne Derecede Bloklaşma İçinde Olduğunu Düşünüyorsunuz?	49
Tablo 27. Seminer vb Uygulamaların Öğretmenlerin İletişimine Ne Derecede Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz?	50
Tablo 28. Öğretmenlerin Seminer vb Uygulamaların Öğretmenlerin İletişimine Ne Derecede Katkı Sağladığını Düşündükleri ile Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki	51
Tablo 29. Öğrencilerle Kuşak Farkı Nedeniyle İletişim Kurmakta Ne Derecede Zorluk Yaşıyorsunuz?	52
Tablo 30. Mesleğe İlk Başladığınız Zamana Göre Öğrencilerle İlgilenme Düzeyiniz Ne Ölçüde Azaldı?	53
Tablo 31. Öğretmenlerin Mesleğe İlk Başladıkları Zamana Göre Öğrencilerle İlgilenme Düzeyinin Ne Ölçüde Azaldığı ile Cinsiyet Arasındaki İlişki	54
Tablo 32. Öğretmenlerin Mesleğe İlk Başladıkları Zamana Göre Öğrencilerle İlgilenme Düzeyinin Ne Ölçüde Azaldığı ile Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki	55
Tablo 33. Öğrencilerin Öğretmenlerine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşünüyorsunuz?	56
Tablo 34. Öğretmenlerin Öğrencilerin Öğretmenlerine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşündükleri ile Cinsiyet Arasındaki İlişki	57
Tablo 35. Öğretmenlerin Öğrencilerin Öğretmenlerine Ne Derecede Saygı Gösterdiğini Düşündükleri ile Branş Arasındaki İlişki	58
Tablo 36. Mesleğinizin Hak Ettiği Saygıyı Ne Ölçüde Gördüğünü Düşünüyorsunuz?	59
Tablo 37. Öğretmenlerin Mesleklerinin Hak Ettiği Saygıyı Ne Ölçüde Gördüğünü Düşündüklerine ile Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki	60
Tablo 38. Mesleğinize Ek Olarak Başka Bir İşle Ne Derecede Meşgul Oluyorsunuz? (Özel Ders Hariç)	61
Tablo 39. Öğretmenlerin Mesleklerine Ek Olarak Başka Bir İşle Ne Derecede Meşgul Oldukları (Özel Ders Hariç) ile Cinsiyet Arasındaki İlişki	62
Tablo 40. Siz İdareci Olsaydınız, İdari İşleri Ne Ölçüde Daha İyi Yapardınız?	63
Tablo 41. Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Sözel Şiddetine/Mobbingine Maruz Kaldığınızı Düşünüyorsunuz?	63
Tablo 42. Öğretmenlerin Öğrenci Velilerinin Ne Ölçüde Sözel Şiddetine/Mobbingine Maruz Kaldıklarını Düşündükleri İle Meslekte Geçirilen Yıl Arasındaki İlişki	64

EKLER

Ek1: Anket FORMU

ANKET FORMU

- 1- **Cinsiyetiniz?**
Erkek () Kadın ()
- 2- **Meslekte kaçınıcı yılınız?**
1-10 Yıl () 11-20 Yıl () 21 Yıl ve üstü ()
- 3- **Branşınız?**
Sınıf Öğretmeni () Branş Öğretmeni ()
- 4- **Görev yaptığınız okul türü?**
İlköğretim ()
Meslek lisesi ()
Anadolu/Fen Lisesi ()
İmam hatip lisesi ()

(Mesleğe Bakış)

	Hiç	Çok az	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla
5-Mesleğinizi ne kadar severek yapıyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6-İmkânınız olsa başka bir meslek yapmayı ne kadar istersiniz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7-Mesleğinize ek olarak başka bir işle ne derecede meşgul oluyorsunuz? (özel ders hariç)	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8-Mesleğinizin hak ettiği saygıyı ne ne ölçüde gördüğünü düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9-Mesleki gelişiminiz için ne derecede çaba sarf ediyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

(Veli – Öğretmen İlişkisine Bakış)

	Hiç	Çok az	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla
10-Öğrencilerinizin velileri ile ne sıklıkla görüşme yapıyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11- Öğrencilerinizin olumsuz davranışlarını ne ölçüde velilerle paylaşırsınız?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12-Öğrenci velilerinin ne ölçüde sözel şiddetine/mobbingine maruz kaldığınızı düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13-Öğrencilerinizi daha iyi tanımak için ne ölçüde veli ziyareti yaparsınız?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

(Öğretmen – İdareci İlişkisine Bakış)

	Hiç	Çok az	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla
14-İdarecilerin öğretmenlere ne ölçüde baskı/mobbing yaptığını düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15-İdarecilerin görevlerini ne ölçüde hakkıyla yerine getirdiğini düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16-İdareciler tarafından verilen size verilen görevlerin eğitim kalitesine ne ölçüde katkı yaptığını düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17-Siz idareci olsaydınız, idari işleri ne ölçüde daha iyi yapardınız?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

(Öğretmen – Öğrenci İlişisine Bakış)

	Hiç	Çok az	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla
18-Öğrencilerin öğretmenlerine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19-Öğrencilerle rehberlik anlamında onlara ne ölçüde faydalı olduğunuzu düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20-Mesleğinizin öğrencilerin hayatında farkındalık oluşturabileceğine ne derecede inanıyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21-Mesleğe ilk başladığınız zamana göre öğrencilerle ilgilenme düzeyiniz ne ölçüde azaldı?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22-Öğrencilerle kuşak farkı neden iletişim kurmakta ne derecede zorluk yaşıyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

(Öğretmen – Öğretmen İlişisine Bakış)

	Hiç	Çok az	Az	Orta	Fazla	Çok Fazla
23-Öğretmenlerin birbirine ne derecede saygı gösterdiğini düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24-Öğretmenlerin ne derecede bloklaşma içinde olduğunu düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25-Seminer vb uygulamaların öğretmenlerin iletişimine ne derecede katkı sağladığını düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26-Öğretmenlerin ne derece dayanışma içinde olduğunu düşünüyorsunuz?	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

ÖZGEÇMİŞ

1984 Doğumlu olan Yasemin SÖZCÜ İNCE, ilk, orta ve lise öğrenimini Amasya'da tamamlamıştır. Lise öğreniminde meslek lisesinde bilgisayar alanında eğitim görmüştür. 2005 Yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Programcılığı öğrenimine başlayıp 2008 yılında tamamlamıştır. 2009-2013 Yıllarında Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde lisans eğitimini tamamlamıştır. 2014 Yılında Karabük Üniversitesi bünyesinde Pedagojik Formasyon Eğitimi almıştır. 2015-2017 Yılları arasında Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Kamu Yönetimi (Tezsiz) Yüksek Lisans eğitimi almıştır. Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalında Sosyoloji Yüksek Lisans eğitimine devam etmektedir. 2009 yılından bu yana Karabük Üniversitesinde idari personel olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.